

M 7

W.

Serbska ludowa knihownja Wudawa Serbomił Tuchórski

Čisło 8

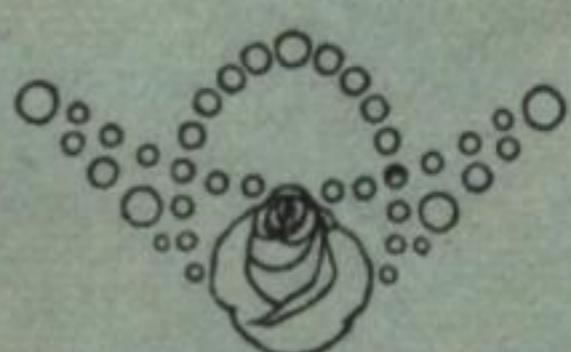
Wowcyne zabawki za pěkne serbske džěći

Zestajał

Jan Radyserb-Wjela

Wudał

dr. Arnošt Muka

W Budyšinje 1921

:-:- Z nakładem wudawarja :-:-

Wowcyne zabawki

za

pěkne serbske džěći

I. džěl:

﴿ Wšelcizny ﴾

WK 8^a, 352
a

Předslowčko.

Naš njezapomnity Jan Radysorb-Wjela, wyšší wučeř na Židowje, běše plódny ludowy basnik. Wšo, štož wón pisaše a rěčeše, měješe basniski napohlad a spad. Wón naše serbske džěci pře wšo lubowaše a je jim tutu zběrku posvjećił, kaž je tež hewak wjele za džěci pisał. Wón 19. wulkého róžka 1907 wumrě a wšelake serbske džěla w rukopisach nam zawostaji. Za wšitke jeho džěla a prócowanja budže jemu jako swěrnemu serbskemu wučerjej serbski narod stajnje džakowny. Tuta zběrka je wosebję rjana a budže so wěsće našim pěknym džěcom lubić.

Dr. Arnošt Muka.

I. Wowka pěknym džěcom baje.

Na wžy lipa, žerbšti shtom,
Kčžje, wonja s mjedžikom.
Wowka žedži pod lipu; —
Lube malke pschi njej žu.

S lipy ptacžik ſapiška; —
Pilne pežolki ſusola;
Kwětki na žo ſiukaju,
Lube žotry w wětsicžku.

Džěcži wowku wobstupja:
„Lubſcha wowka, bajkaj dha!
Kaž ty, njewě žana bacž.
Směrom chzemž požluchacž.“

Wowka praji: „„Haj wſchak haj,
Bajki žu wam pýschny raj.
Scže mi byše pěknusčke;
Duž dha wuschka nastajče!““

Ptacžik ſasta piſfacži;
Pežolka ſajě do kwětki,

A pſched wówku džecžata
Sſedžo lědy dychaja.

A to lubko maluſchke
Hopa wówz̄y na flinje,
Sſrěbajo te bajeńki
Do wóczkow jej ſukoli.

2. Bim — bom.

Bim bom
S kobjelu dom!
Schto paſ doma?
Hriby hrabacž,
Morčej ſchfrabacž,
Starej babje črije płatacž.

Bim bom
S kobjelu dom!
Hdže je baba?
Koſu ſivari,
Kurjenz tvari,
Džecžom běly wóſmuž mari.

Bim bom
S kobjelu dom!

Rajfim džecžom?
 Niž ſej hraja,
 Czicho baja,
 Wówku rade poſluchaja.

3. Bajka.

Baje baje baje bachu;
 Syňſte wětrę ležo ſpachu;
 Sſlonečne pružki wo hrěwachu;
 Czople dujki wo tucžachu;
 Sahony ſo ſelenjachu;
 Haje pnychu do ſtaſachu;
 Fijaſki ſo po kaſachu;
 Kwětki wócežka wo tevrjachu;
 Sahrodki ſo ſybolachu,
 S róžicžkami ſawonjachu;
 Ptacžki hněžko hotowachu,
 Schkórzy hwisdy juſkotachu;
 Kuntworki ſej ſarejwachu;
 Pežółki mjedžik hromadžachu;
 Viſchki hužom po wědachu;
 Hlupe liby po ſluchachu,
 Pschi ſamom ſo ſawjescž dachu;

Pěkne holčki pſchiběžachu,
 Lestne lischki wotehnachu;
 Schkowroncžki to woħladachu,
 Džak tym pěknym ſaspěwachu;
 Holčki ſo to wježelachu.
 Baje baje baje bachu.

4. Lutkow kraj.

Hdžež ſu paležiki a lutki,
 Hrody ſu tam mjetkow dudki,
 Pjerko ſ fſchidla wroblazoh,
 Kóždemu je požleschežo.

S nōhežemi jich kraj ſo měri,
 Lužicžka ſo morjo ſchéri;
 Drobne wiſchka jehline
 ſsu jim wrota hrodowe.

Kamuſchki ſu ſa nich horv,
 Žoldžow panki du ſa cžworv,
 Myschka je jim ſ wołzom,
 Stwjelcžku praſa: „Kajki ſchtom!”

Skocžki tam ſa konje maju,
 Čerwjam hadow wudawaju,

Pawczinkowe pschedženiko
Bjerjeja sa powrjestlo.

Wokomik jim wob džen' khwila,
Kurh-kroczel — dołha mila;
Ta drjewno je malki schpał;
Mjetelsk sda żo wulki ptak. — —

Požortki to žu a plizki,
A žměschkam sa waž, lube mizki.
Mudrusch k praji: „Baj wschał, baj!
Nihdže tajki lud a kraj!”

5. Čiste džecata.

Sso mizki nejko czešaja,
Sso myščki lisaju,
Sso běše pławja mižata,
A rade čiste žu.

Sso holšík čistý wupiška
A ptacžik na kerčku,
Sso liby, pilki kupaſa
We rězy, jěſorku.

Sso kwětki s rožu wumyja,
 A trawki ſelene,
 A s deshezifom wschě lisczicžka
 Sso ſdebja ſwěcžate.

Sso cziste rjeńko ſybola
 Wschě bože hwěſdžicžki. —
 Bycz cziste dyrbja džecžata
 Na czele, na duschi.

6. Khlóšci swět:

S poprjanzami kryte tſechi,
 Sſlódkich fulkow fórzne měchi,
 Na hlohonzač rójnyki,
 Studnicžki wschě połne mijedui,
 Rěczki ſmjetanu tam mijedu,
 Schipk ma mjažne bibasčki.

Kóždy dženik ſu na kulschizy
 Schkrjenej butry połne kžizy;
 Dženik a wulka koſbaža;
 Na czernikach złódke trufki,
 W schczepach zoſorowe ſuſki;
 Pschez je fermuſch kralowſka.

7. Bladki.

Pschiindže domoj załtarfa,
Schežepkow rucže nakała,
Swari ſebi čornuť ſopu,
Jejkow do njej ſrosbi ſopu;
Staji ſej ju do wokna,
So by rucže wustudka.
Pschiindže do jſtvoj pschedzena!,
S durjemi ſo wali jnat.
Pschiindže ſ hole młody wuj.
„Wujko, ſchflicžku ſwobſeduj!”

Pschiindže ežeta,
Wſchitko ſmijeta.
Pschiindže baba,
Wſchitko ſhraba.
Pschiindže ſkowa,
Wſchitko ſſkowa.
Pschiindže ranza,
Wſchitko ſpanza,
Pschiindže wowlka,
Ta ju ſtokka.
Pschiindže džed,
Wſcho je ſjedk.

8. Požortki.

Gutsje budže žobota,
 Khudoh' muža robota.
 Saręjał ſej kapona,
 Powěžnył joh' na wrota.
 Pschilecži tam džiwi ptak,
 Wudypa najlepšchi cžwak.
 Lecžesche ſ nim do mlyna,
 Wustróža ſo mlynkowa.
 Mlynkęz k blidu wuspěwachu,
 Schflicžku hrocha jemu dachu;
 Lecžesche ſ nim do lěža,
 Kupi ſebi koleža;
 Sběhnu ſo ſaß dom,
 Puschcži ſo na ſchtom;
 S zyłej ſchiju wyſkasche
 S wjerſchka deſe do hole.
 Pschiwda ſo jom' mloda žowa,
 Sebraschtej ſo do Kulowa.
 Njeſtej-li ſo wróczitej,
 Dženž tam hiſhcze ſedzitej.

9. Pri kolebcy.

Tuje huje huj,
 Puje puje tuj!
 Swětaſchki wschě hajzu džeja,

Kufohladka sanđzeleja.

Tuje, tuje, tuj!

Tuje, huje, huj,

Puje, puje, tuj!

Mróczkaški po njebju khodža

Sa rucžki šo lubje wodža.

Tuje, tuje, tuj!

Tuje, huje, huj,

Puje, puje, tuj!

Holsbit ſedži turfolizh,

Hkojcžku kloni na poł spizh.

Tuje, tuje, tuj!

Tuje, huje, huj,

Puje, puje, tuj!

Ty tež ſacžin ſukolinka;

Spinkaj, spinkaj, mutrobinka!

Tuje, tuje, tuj!

Tuje, huje, huj,

Puje, puje, tuj!

Haj, tej spróznej kufli sanđzel!

Pjchi tebi b'dže rjanh jandžel.

Tuje, tuje, tuj!

10. Wjele z rjadkowjenum pozynkom.

Čsněh a deshcžik ſje.
 Hužaze pjerje ſo drje.
 Seſhařnik do wvežow iže.
 Spjecžiwa hlowa ſo sprje.
 Sahrodka naſymu mrje.
 Len ſo na czerlizy trje.
 Lilija pózecžiwje fcže.
 Njeduschnik ſudnikej prje.
 Butra ſo na ſkonečku ſchrje.
 Woda ſo w žorleschku wrje.
 Ssyno a wotawa ſchnije.
 Cžlowjek, ſchtož ſvje, to žnje. —
 Kello to hronečkow traſch je?

11. Hrónčka z jenym pozynkom.

Luba wowka bajki baje,
 Kermuſchu macž thfanž kraje,
 S wjedrom prothka ſnadž haje,
 Holcžka pokutna ſo kaje,
 Mdejſki ſnežk nam dužy taje,
 Na róžicžki miholk ſaje,
 Sswjatki ſelenja ſo haje,

Jan nam tufi pýschne tkaje,
 Čélo w rowje spizn tkaže,
 Dušcha do wěcznoſcze traje,
 Milina pod njebjom hraje,
 Žandžel pěkne džěčzi ſnaje.

12. Kuša bajka.

Pocžina ſo bajka:
 Kóčka ſ myſchku hrajka.
 Kruwicžka jě ſelfko;
 Nólpa pod njej cželko;
 Hawač ežini haru;
 Lenka tuta ſwaru;
 Mizak mizu majka;
 Do połki je bajka. —
 Putn ryja wacžki;
 W luži loja kacžki;
 Cžople žlonežko živěčki;
 Božy ſfacžu džěčki;
 W kerfach ptacžki cžimcža;
 Libki na wžy piwečza;
 Sajecžk ſedži w hajku —
 Kónz je ſ fuschej bajku.

**13. Tasama wěc ma druhdy na serbskim
jazyku hinajše wusłowo dyžli na
němskim.**

W Němzach kury jeja īla d u, w Sserbach je nj —

W Němzach roža pada, w Sserbach ſfh —.

Němski ſapon īraha, ſerbski pač ſp —.

W Němzach len īam a ja, w Sserbach jón tr —.

W Němzach kón ſ kopotom bije, w Sserbach pač ī —

W Němzach bože ſlóncežko na jutru abo na ranju
horje dže, ale w Sserbach wono ſfh —.

Němzy thianzy rěſa ja, Sserbja je ī —.

Němz w nalečžu běrný na polo týka, Sserb pač
je ſb —.

Němske pawki tkaja, ſerbske pſch —.

Němz ſebi klobuk horje ſadža; Sserb ſebi
jón ſt —.

W Němzach ſlónzo wjecžor de le dže, w Sserbach
ſho lk —.

W Němzach wutroby bija, w Sserbach p —.

Němska poſrutta na blidže leži, ſerbska pač ſb —.

Němske čeſto dže, ſerbske ſho h —.

Němska ſemſchaza ſuknja ſho won cžaha, ſerbska
ſho ſl —.

Němski woł ſ rohomaj storka, ſerbski pač b —.

Němz dawa ſebi wložy rěſac ž, ale Sserb t —.

Němžy ſebe i wobucže won cžahaja, Sſerbia
ſo ſ—.

Němſka warjeřka jědže ſ tuſom wot-ežinjā, ale
ſerbſka je ſa—.

14. Dwacytk žortnych praſmičkow.

Pata furjata wodži. — Kotra =pata žaných furjatow
nima? vatrafoj : ož

Koł ſo ſ kónzom do ſemje bije, ſo dýrbi ſtačž. —
Kotry koł pod njebjom lěta? Gso : boſot.

Nop je wjerch hlowy. — Kotry =nop naroscze ſ drob-
neho ſymjeschka ſerčž? douož : ož

Konje w konjenzu ſteja. — Kotre =konje ſteja paſ
w knihach? latonič : v

Piza dawa ſo ſkotej. — Kotra =piza ſe ſlowežinow
a tež ſ wiſchenjow ſipi? tipiča : tři

Lěžk je njeſwuli lěž. — Kotry =lěžk je paſ ſažny
nalětni ſvětaſch? zprávad : ož

Leny ſo ſvja a plěja a trěja. — Kotre =leny ſo
njeſhodža k tomu, ale hodža ſo jěſcž?
malenja : v

Roh na hlowje roscze a bodze. — Kotry =roh nje=
bodze dzeczi, ale jim po schiji do brjucha dze?

•horvat :=valz

Tworh su wot ludzi tworjene wesz. — Kotre =tworh
pak njecha a njemoze zadym czlowjek tworicz?

•kroatunz :=unz

Toki su morjowu pschilin a wotliw. — Kotre =toki
zo njelija, ale pospochi steja? •eta : flatoti.

Dawki su njeluba wesz. — Kotre =dawki zo pak ku=
pjerjam lubja? •tawdipid : ipid

Pjatf je w tydzenju pjaty dzeklawy dzen. — Kotry
=pjatf w zanym tydzenju njeje, ale na czriju?

•tawdoci : =osz

Ranje traje 'noz khwilku. — Kotre =ranje pak moze
na polu wot ranja hacz k wjeczoru tracz?

•mo : morzne

Ssal trjeba rybak sa ryby a ptakar sa ptaki. —
Kotry =ssak zebi wojak zobu do bitwom bjerje?

•se : tebat.

Rubh zo na neschtozku li pschestrzewacz hodza. — Kotre
=rubh zo zypaju, ale zo njezdza pschestrzecz?

•rost : rotwach

Ssanki žu ludžom sa jymiske cjaſhy. — Kotre -ſanki
kón w lěcžu nusniſcho trjeba hacž w symje?

Rocžk najě ſo muchow a muſchlow. — Kotry -rocžk
požada khlěba, mjaſha a druheje jědže?

Stup wuſtocijuje ſtupacž je ja mlode nohi wſchar
lóžko. — Ale kotry -ſtuþ ſo na ſtupanje hórschi?

Měſchł je njewulki měch, ſo móžesč něſchtò w nim
njeſež abo khowacž. — Kotry -měſchł ſo do džeže
cžini?

Baba ludžom džečžatka noſhy. — Kotra -baba paſ
žebi džečži ſoji je formi a pjecže, kaž ſo to baje?

15. Hudančka.

S drjewom ſ khežfi wubite,
S kamjenjem roſivjerczene,
Potom ſ wodu macžane,
Na to ſ wohnjom poſruežene,
Se želesom rěſane,
Požles w koježach roſtoſežene.

(vaikeſte od žavý vajleſte)

Wěſch kraja kruč, kiž hłowy ma,
Kiž njeridža a nježlyſcha? (ožčyliuſ) (A)

Pjšhi žłoncžku wón s̄ tobu dže,
Póczmje stwochnje mot tebje. (užč) (B)

To žydlęſchko je mot drjewa,
Tsi roſfracžene nóżki ma,
Sso w wschelkich hródžach wuhlada.

(.takot kusč) (C)

Schto wěžy na tſjoch nohach ſu,
Kiž njeſpala ſo w ploſjenju?

(.iħouſor) (D)

W kashežu ſemrěčzi ſo khowaju;
S kotorh' wožmjo žiwi wuńdžechu?

(.kuneli od oħaċiċpvaż) (E)

Schto ſedži na žnjach w kožuſchku,
A pała dny tež s̄ horzotu?

(.ouar aueħneq!č) (F)

Popadnjenoh' ſłostnika
Do džery džě tkaja;
Kotru brodu bjes winy
Tkaju tež do džery? (uqoq naiočuſ) (G)

Schto njemoga w předku ſej pichahez,
 So dyrbjato ežeze jim czahaez,
 Pak do předka czischezi wot sadu
 Sta zentnarjom lózko jim radu?

(.žegi v titul)

Sa ſchějez njedzel ſaſo ſchtwórtſ
 Po ſelenym ſchtwórtſku bě,
 A ſchto na tym poda ſo?
 Schto to hnydom prajicž wě?

(.ačadž ačoč)

Wěſch huſchcate pjerje, tiž wupjetka nima,
 Pak pſched ſymu ſchita, bdyž mjerſnjenje
 pſchima? (čaus)

W fotrej noz̄y něfotſi
 Spěvaczi ſu ſlyſcheli
 Swonka njebjež jandželſki?

(čekou lečoč w)

16. Hrajka z pozynkami.

Juriš ſuri — ſadu duri.
 Šapla mota — poſa ploſta.
 Konjer ſolža — woſol' woſža.
 Šhata ſhwata — nimo hata.

Kólnik wora — nimو dívora.
 Kéjnik rěže — śmutjska khěže.
 Paſthýr ſpěva — pola khlěwa.
 Drjewař rubje — tam pschi dubje.
 Ssowa ſuta — ī cžmowoh ſuta.
 Ssowa ſuta — ī cžmowoh' ſuta.
 Schwindar pplecže — ſtrěnza mijecže.
 Kórzar mlóczi, — ſadař kłoczi.
 Požol běha, — lěních lěha.
 Tsudnik ſudži — hužler ſudži.
 Khudak prožy — baba nožy.
 Vajkar baje — khajak khaje.
 Pežołkar džedži — ſlednik ſlědži.
 Kowar kowa — tkaleča knova.
 Nimasch nima — Plokar žima.
 Cjasar časa — ſtopar wjaſa.
 Wovczer paſhe — ſajer tſchaſe.
 Lenka plěje — Hanžla žněje.
 Srudna płaſta — ſradna ſkala.
 Wějer wěje — ſyjet ſyje.
 Krutat praſka — mlaſtat mlaſta.
 Bohonč pschaha — ſhwatař ſaha.
 Lěkar hoji — knotař koji.
 Schožkar ſiwari — piwarz warí.
 Smoleř ſmolí — cžoler cžoli.

Szynař khopi — winzar čzopi.
 Honítwjer honi — swónik swoni.
 Pieškar pječze — ptacznik wlečze.
 Čežbla tvari — kmilnik dari.
 Lubjak lubi — wajchtař trubi.
 Wažer waži — paleř ſmaži.
 Wischnjeř ſchežipa — tutlař lipa.
 Khódžak khodži — dundak brodži.
 Nóznič straži — kuchař praži.
 Woleř woli — knutař knoli.
 Tseler tseli — murjer běli.
 Rybař wudži — bludník bludži.
 Hajník haji — trapjer dajt.
 Lěpjer lěpi — schcžepjer schcžepi.
 Wósnik wošn — hepjel hrošn.
 Ródna rjedži — plawza bledži.
 Tſehar frýje — rowar ryje.
 Kortčmar lije — lacznik piye.
 Radza radži — měschnik kadži.
 Modler spěwa — čert ſo hněwa.
 Drělcže drěja — trělcže trěja.
 Tkalzny tkaja — hracžny hraja.
 Schwalcže ſchija — bicžny bija.
 Mlyňzny mlěja — přewžny přěja.
 Branžy bjeru — žranžy ſetu.

17. Wulkoty.

Wulka bě to lijeńza,
 Wulki kaschcz̄ sa Noacha; —
 Wulki wjeŕch ma Ararat,
 Wulki muž bě Goliat,
 Wulke ryb̄ w morjach ſu,
 Wulke kódze na morju,
 Wulke ptaki na horach,
 Wulke hady w huſcžinach;
 Wulke ſubiffa ma law,
 Wulke pjera rjanh paw;
 Wulfej wuſchi wožoł ma,
 Wulku wopusch wjewjercžfa;
 Wulke paſorh ma bar,
 Wulke nohi dromedar;
 Wulke khójny w holach ſu,
 Wulke schmireki w Tuchorju;
 Wulki ſwón je na wězi,
 Wulki hamor w kowar̄ni. —
 Ty ſo njecžin wulkeho,
 Paſ cži koſu ſměja ſo!
 Wulku hubu njeměj ty,
 Abo budžesč plíſtaný!

18. Příčiny a wuskutki.

Bohatstwo jeba, — roškacze hrjeba;
 Pilnota džela, — wježele ſpěwa;
 Samjednoſć wabi, — njesnota ſlabi;
 Szuželnoſć foji, — lóžkomyhł broji;
 Luboſć ſo hori, — hidženiza mori;
 Pakoſtnoſć ſlědži, — nuſa ſo bědži;
 Samiſć ſo hněwa, — radoſć ſo ſměwa;
 Staroba tula, — ſbože ſo kula;
 Womłodnoſć žada, — khudoba trada;
 Žebrota proſh, — ſmilnota noſh;
 Njemudroſć bledži, — cžistota rjedži;
 Wěrkojtoſć haje, — ludanje khaje;
 Wobuſa ſwari, — nadžija twari;
 Hibitoſć ſkaka, — ſcžerplimivoſć cžaka;
 Ssuroba hubi, — dowěra lubi;
 Hordovoſć ſo puſa, — wocžipnota wufa;
 Wjecžinovoſć ſaka, — žaroba pſaka;
 Wychařtvo trojt, — hroſa ſo boji;
 Chzheze ſo žedži, — ſahoda ſchzedži;
 Pschitwera bſudži, — njedžaknoſć rudi;
 Gdatoſć ſo ſchéri, — njewina wěri;
 Paduschnoſć bjerje, — nahrabnoſć ſerje;
 Mjelcžinovoſć taji, — jednota haji;
 Pschecželnoſć wita, — bratrowſtvo ſchfita;

Lěnjota lěha, — spěšchnota běha;
 Falschnoſcž ſo trhwa, — wostuda ſywa;
 Hrubota tycchi, — duſchnota phycchi;
 Lakomnoſcž loji, — poſuta hoji;
 Pschekora kaſy, — hordofcž ſo ſrasy;
 Neſchinwđenje boli, — ſeſdacže molí;
 Krutoba fludži, — wopilſtvo thudži;
 Sſlubjenje wjaſa, — žadofcž kej kaſa;
 Njeroda ſmjerdži, — ſaſatloſcž twjerdži;
 Tamarſtvo ſjudži, — ſapowědſ prudži;
 Kleſkarwoſcž haní, — ſlobjenje žani;
 Spjerenje ſtawa, — ſchęzedrota dawa;
 Njeprawda kſhiwi, — džělawoſcž ſiwi;
 Kruežiſno trvje, — ſdžeržliwoſcž tñje;
 Schęzuwanje mucži, — pschesjenoſcž trucži;
 Chzheže ſo młodži, — hłodej wjcho ſłodži;
 Marnoſcž ſo troji, — ſebitoſcž ſwoji;
 Barlenje ſmocži, — muſa ſo toeži;
 Dobrota ſłodži, — czechnidba wodži;
 Wokrota ſipi, — ſlobjenje kſhiſi;
 Hněwnoſcž ſo blucži, — ſhonjenje wicži;
 Spytanje ſhoni, — ſdwórnoſcž ſo kloni;
 Dychzenje žapa, — ſtupota drapa;
 Rypanje rani, — pětnoſcž ſo dani;
 Drjechloſcž ſo drjebi, — pbozciwōſcž debi;

Khrobłoscž ſo ſwaži, — wobhlađnoſcž ſtraži;
 Slutnoſcž ſej ſhotwa, — horjo ſo ſhiotwa;
 Sswěra ſo ſwěcži, — rjanota ſwěcži;
 Porjadnoſcž prawi, — bježada hawi;
 Szlepota maſa, — ſnižnoscž ſo flata;
 Pschescžeha pruži, — młodoſcž ſo muži;
 Tuſawoscž tuſa, — lichomnoſcž flula;
 Hojenje ſežili, — ſmilnoſcž ſo ſmili;
 Čepcžerſtvo ſrěſcheži, — hudařtvo wěſchejt;
 Próza ſo pſacži, — jaſot ſo hacži;
 Swada ſo pali, — blaženje ſhwali;
 Nahlenje ſchlodži, — poſoj ſo hodži;
 Wobſtajnoſcž traje, — wjeſeļoſcž hraje;
 Nadutoſcž ſlepí, — wuſchik ſo lepi;
 Njeſamijelk ſjewi, — miłota ſchewi;
 Nahłota ſtróži, — pomhanje jſlóži;
 Snježliwoscž woda, — ſbóžnoſcž wſcho doda.

19. Wučerjee woweyny abejcej.

Abejzej naš wucži piſmicžla,
 Alfabet jón druhdy mjenuja.

Belej w měſeče Babel ſlužachu,
 Baalej na horje Karmelu.

Cdwě žlužbje w němſkim ma:
Pott je zet a pak je ſa.

Cžeſcž budž Bohu w wyſokoſćzi!
Cziumy ſkutki w pobožnoſći.

Czelo ſlo te Aron tworil je,
Czélzowe to jnamjo pſchibojſte.

Delila ſmota Simfoną;
Diana běſche bohowka.

Dzěčži iſraelske w jaſtarſku
Džaka Bohu mało dawachu.

Evangelije ſu w ſchtyrjoch ſczenjach date,
A epiſtle ſ wjetſcha ſ listow wsate.

Feniziffa bě pſchi morju;
Filiph Gricham ſkuſchachu.

Getzemane bě ſahroda,
A noſowiſchežo Golgata.

Hana macž bě knježný Marije,
Hilža Janowa macž rěkashe.

Ije ſ predka ſkotow w małohdy,
Ipsilon po žerbisku klinčji y.

Žěwa sblaſni muža Hadama,
Judit Hoſofernej hlowu ſeža.

Kain jawinowa bratrej ſmijerež;
Kaleb wſa tu wulku ſicž na ſerdž.

Lukaschej tež Lukasch rěkaju;
Lawrjenz czerpił ſmijerež je marträſtu.

Lawa žylny Simfon roſtorha;
Leſiatana nam Hijob wopiſa.

Marta cjinjeſche rad pěknui hoſpoſu;
Marja lubowasche wucžbu njebjefku.

Natan ſmuži ſo na Davita,
Natanael běſche cžlowjek bjes falſcha.

Očuli je poſtna njedžela;
Oſtern Němžy jutram rěkaja.

Pěteru wopak ſſchižowali,
Pawołej pak ſi mjecžom hlowu wſali.

O wſchaf pižmif ſi zuſej' rěcže je;
Sſerb jo w ſtvojich pižmach njepiſche.

Rahel bě w mlodých lětach wovcžerka;
Rut je jecžne ſložy ſběrała.

Sinai a Horeb snatej horje stej,
Sodom a Gomora měscze ſkaženej.

Schischki roſtu na ſchtomach;
Schipki widžiſch na kerčzkaſch.

Hdyž Tit Jeruſalem je pſchewinyl,
Wón Tempel rad njej' žobu ſkaſyč džyl.

Už bě kraj, hdžež Hijob býdlesche;
U na prědku mało mjenow je.

W we žerbskej rěčzi njetrjebamyl;
W wſchak abo f džě ſa to mamy.

Wjele powołanja je ſo stało;
Wuſwolenych bohužel je mało.

Kral Xerxes morjo ſchwifacž da;
Xantipa běſche wobuſa.

Y ſo žerbski w prědku njepiſa;
Němz kaž i jo ſwjetſcha wupraja.

Zion Babelſzh pod ſtaſku wſadhu,
Zedekiji wočji wufalachu.

Žabu běchu w ložach a we cžestach něbdu;
Židža pſchińdu k pravej wérje lědu.

20. Dwanaatk prašmičkow.

Praj, schto ſtwoje žive dny
Koſcjanej ma woſruczhy? Głosotiszt.

Hvěžki debja njebjeſha;
Schto ma hvěžku woſrjedža?

Wielatva

Schto ma, hólczo, wěſch mi to,
Wjaz hacž jene koſenkó?

Sintine

Kotra ſnata ſtvorina
Jenož ſame kože ma? Sylba

Kotry kaſ wſchaf hólcžit džě
Njewarjeny ſ ſuki je? Sylbat.

Schto běži bje wſchoh' pſhestacža,
Hacžrunje nihdhy njeběha? Mecza

Kotra facžka na horje
Ženje ſ njej' ſo njehibnje? (vtaſt) vtaſt

Kotre ploď, wěſch to mi,
Maju w brjuſche ſamuschi? Gdipit.

Schto ma woka f padanju,
Ale žane f hladanju ? .
Schto s wocžow cžeka, hdvž ſo dni,
Sso ſaſho ſjewja, hdvž ſo cžmi ?

• uqjžauč

Schto zyke rěki do ſo piye,
A wſchaf ſo nihdv njedolije ? .
Schto pſchibjera a wotbjera,
A jenak wulke wostawa ? .

• třečařaw

21. Pasničko wowcynych přisłowow.

Wulka woda — wulka ſchfoda.
Hdvž na ſchfodu kaſyſch, ſo na ſchfodže ſkaſyſch.
Raž tolerje pifkaja, pjenježki rejwaja.
Nohi njech ſu kſchiſve, jeno ſo ſu cžike.
Schthyri dny fermuſcha — cžinjena wostuda.
Pjekarjej a rěſnikej radſcho hač haptvkarjej.
Skuph ſyjet — khudv žnějer.
Na horu horje ſtupa ſo ſporje.
Wupožči ſo ſkerje, hač ſaſ' domoj bjerje.
Bóle prózu lutujesch, wjazh ſebi poſradnjesch.
Hdjež ſu bladv, pſchiñdu ſwadv.
Wjeležadaf — ſtajnh tradaſ.

Hubjeńšchi kóž a hordžischi nób.

Tež najmjenjscha wjeska shaje a kleska.

Pěkne waschnje, čistota — štoh rjecžas pschešaba.

Muſa ſo tak a hinač huſa.

Zahalza ſo njeprášha, ſkyč a dobrých wožaha.

Kabat, njech je hrubjaný, jeno ſo njej džeratvý.

Ssmjercž ma pucže wschelake — njech 'nož kónz
nam ſbóžny je.

Wot wuformijenoh' hordžaka — ſo čjetwje tor
micž budžeja.

Se ſchfodý wschaf womudriſch, ale móſčený pschi-
žadžiſch.

Srjadnom' čiſtom' holicžu — ſchwarni Iudžo
dobri ſu.

Se ſchalami bělymi — holza khvalbu ſazkuži.

Horda holza, phchula — rěka wschudže wopicžka.

Phschna ſuſnja židžana njej' 'ſcheže phschna wu-
troba.

Bóle khwataſch, bóle ſchmijataſch.

Huba ſlóðka, khuda lóðka.

Dženža ſlacžki, jutſje pſacžki.

Njepſchihkaduj na nikoh', abo wož'hnjesch ſama ſo.

Na ſemjchazym pucžiku, ſbóžne ſelka narostu.

**22. Wowcyme přisłowne hrómcza za
holčki.**

Šanžyna wustojna ručka
Židu ſej ſe ſrebjom ſučka.

Njeh tež rucžka běſka njej';
Cžiftu jenož domhj ſej.

S požwarjenicžkow macžerſki
Holčka pěknje womudri.

Sanjehaſch-li njedželsku,
Smějesch hańbu ſe ſchłodu.

Sso holcžy ſ Boha radži wscho,
Hdyž ſ Bohom stawa, lěha ſo.

Jakocžiu towarzſku
Njeměj ženje k wužměchu.

Lěpje ſ cžescžu ſhudžinka,
Hdyžli ſ hańbu bohata.

Holžy knicžomnizy
W ſemſchach ſedža ſpizy.

Hdyž džerſki ſ cžaſtom ſaschiwasch,
Dha džerow płatacž njetrjebasch.

Hdyž maczterka je ſkhorila,
Ti ſtrotwoſcž wuproſch wot Boha.

Ma holežo pyc̄hu jandželsku,
Hdyž pýzežitwu ma wutrobu.

Na pyjchni flanku njefhrěń ſo,
Ti popſchej rjeńsche rubjeschko.

Što khudej' cžetki njehańbuj,
Hdžež wěſch a maſch, ji poſekuj.

Runy pucž ſo wujednajcže,
„Nicžo ſa ſlo“ ſ dobor praicže.

Cžiſte ſanki — Spodobanki.

S poſeletku ſa ſubo
Wořmje ſměrne holicžo.

Mudra holza w czěmnosczi
Scherjenjow ſo njeboji.

Khudej njedž'lu božy hańba njej,
Stej=li tupz̄y pěknje wumytej.

Duſchne holežki pýzežiwe
Hidža ſkowa njehorne.

Gswērna ruka Marzyna
Towarschlam rad popomha.

Khuda prawa modlerka
Woprawdki je bohata.

Hdzež bo tórnje žortuje,
Duschna holcžka wotjal dže.

Masch-li woczi pōzczitwej,
Masch to žwěcžy jandželskej.

Najmudrischa towarischka
Keschiwdu rada wodawa.

Cžista duschka modlerka
Debisna je kemšchaza.

S ducha předowanje
Chze měcz žlédowanje.

Hdyž pěknischa cže požvari,
Sso džaskuj i ruku sa to ji.

Te džecži, kij rad kufluja,
Trasch lilaja ſej do kóžka.

Wiaz' Božoh' ſkowa naukuňjesch,
Wiaz' trajnych ſublow nabudžesch.

Ta holcžka sbóžnje ſemrěta,
Je njenjescžicžka njebjeska.

**23. Někotre žonjace mјema a jich
zrozumjenje.**

Amalija, Mala, Mola; Njevodotfnjena.
 Angelika, Žandželska žónska; Žandželojta.
 Aurora, Sera; ranische serja.
 Berta; fražniza.
 Bјedrischa; počojniza, měrna žónska.
 Brischa, Brigita; jažniza.
 Döra, Dorota, Dórhja; skiczenka Boža.
 Ema; pilna, prózna, sprózniwa.
 Gabriela; Bójska, Božena.
 Gerscha, Gertruda; Herta.
 Grejta, Margrejta; parla, pacžerka.
 Gusta, Augusta; hlawna žónska.
 Hana, Anna; pschijimina, spodobna, sivježelaza.
 Hańża; cžista, pózcžitwa.
 Hapla (Apollonija); škažerka, sapuscžerka.
 Hedwifa, Hedwija, Žadwika; cžicha macž.
 Helena; hivěčžata.
 Herta; knježna s hlebiju.
 Hila, Hilža, Hilžbjeta; Psihižaha boža, s Boha hlu-
 bjena.
 Jěva; macž wschitlich žitvnych.
 Kata, Kathrina, Katržina; schwarna, pózegitwa.
 Klara, Klora; jažna, sradowna.

- K**hrysta, Khrystla, Khrystna; kſchęſczanska.
Lejna, 1. Ŝelena; wyžoko powyſchena. 2. Madlena;
 ſhwěcžata, ſhwalena.
Lina, 1. Kärlina, Kärlina; ſylna, možypoſtna.
 2. Pawlina; ſnadniza, ponižniza.
Lissa, Lifa, Elisa=Hilža.
Lóra, Cleonora; ſmilerka.
Margrejta, Marhata, Marscha; parla, pacžetka.
Marija, Marja; jerojta, hóřka žónska.
Marta; knježerka we domje.
Mila 1. Bohumila; bohuspodobna. 2. Emilija;
 ſwólna, pschecželna.
Pawla, Pawlina; ponižniza, ſpoſojniza.
Rahel, Rahela; ſcžerpliwa.
Rebeka; nadobna, ſylna.
Rosalija, Salija, Sala, Rusia; róžoſta.
Rut; ſpoſojna, doſhyežena.
Sara; knježerka, roſkasowarčka.
Susia, Susana; lilija.
Teſla; ſpóſnata ſa dobru, wuprawdžena.
Teresa, Teresija; hońtwjerka.
Walpora; ſchřitařka mózna.
Veronika; dobýcžedawarčka, wukraſna.
Wórtia, Wórtija; darjenka Boža.
Wóra, Wórscha, Worschla; mijedžiwjedžiza.
-

24. Dwanaće prašončkow.

(Wowlā sa holcžki.)

Šehto sa hlowy je rohowy,
A sa mlyny pač drjewjanhy?

Gjebat.

Hdyž hlowjčku ma, je ſt tylanju,
Ta ſt wuschkom ſluži sa nitku.

Gjefta.

Ssu ſt kože holcžkam na stopje,
Pač pýschne kčěja w sahrodje.

Gtupnictví.

Te wot ſerschcžow ſu ſt cžeřanju,
Te kopyeschkate w meji ſtu.

Gdýžetři: Gartbýauter.

Pač pýschna ſteji na žerdži,
Pač měšaz je najrjeniſchi.

Mreſta.

Jón holcžo ma we woblicžu,
A třeſčnhy zyhel pod ſobu.

Břez.

Ma twarožki w nim hospoſa,
A macž jón lubom džěſcžu da.

Čpoſ

g*

Paf ma hłóježtu bjes wusčka,
Paf bjes hłóježki wusčko ma.

Sekta.

Wěsch-li, hdže ſu ſyrotti,
Bjes nanfa a macžerfi?

.ačgatvij vš

Kruwa ma je w žiwocže,
Holcžka w ſchuli trjeba je.

.igriš.

Ne ja njewjeſtu ſeleny,
Sa ſwjetzeni žni je kłóſkati.

.čuček

Macž roſtivorja w nim twa'roha,
Wón ſa moſhy je komorka.

.doig

25. Wowka džěćom hudančka staja.

Czma je wonka. Wěſik w ſněſy hraje.
Sswěza wó jſtwje. Wowka holcžkam baje.
Wone czicho, czicho psched njej ſedža.
Pschezo wjaz a wjazny ſłyſhcež chzedža.
„Bała taſ a hinak ſym wam nadoſež;
Mam učet ſa waſ druhu hiſhcze radoſež.

W kobjalzy hlej žušchenki tu steja;
 Wózka Lejny dawno na nje džeja.
 „Lóžke hódańčza chzu stajecž krótke;
 Prěnij shódacžf směje mytko žlódke.“
 Hloječki mudrušchke žo napinaju,
 Bórsy wschě te wězki wuhódaju.
 Schtóž najprjedy shóda žanu hódku,
 Pícherio mjedu žušchenku ma žlódku.
 Dno je kobjalzy wschě wuprósđnjene:
 Ssuschenki žu žmějo spupolene.
 Spytajcze tež wó nět, hloječki male,
 Hacž býsčeče ſej něchtó wuhodaše.
 Zhlu kopu ſubow ma,
 Rěſa snimi, njekuža.
 Schto je, schtož ma klobucžki,
 W polach s tſjomi róžkami?
 Schwalečki nima, tola telko koſchulkiw,
 Schtóž je žlěka, teho kuža do wocžow.
 Horča woda mits a delka won ſaž dže;
 W khězi holk a klepot. Kotry dom to je?
 Pjecžena k khofejej žlodži,
 Njepjecžena kmotrow wodži.
 Bě prjedy waſa nažrana,
 Nět pýſchny ptacžk žo koleba.
 Mje čahasch k žebi, ſtřkasch wot žo,
 Sso bjes mje ſacžnijesč, luby Motſo.

Prjedy njepljomna woda bě,
 S horzotu bu s njeje k jědžam hněh.
 Běch žiwý w morju wježohý,
 Nět morwoh' jěsč mje žlonoh' ty.
 Hdnyž bě žiwe, bě kaž žahle želeso,
 Tačo knot je cžorne, hdnyž je semrěšo.
 Tón wutvar s mlěthch žmudženikow,
 Sso piye s drobných žudobjow.
 Ta schéra pjeschka ma ſo k ludžom,
 Je pakosczak a scherzak wschudžom.
 Požleschčzo bjes wupjeršla,
 Žitam smjersnycž wobara.
 S ruku njetworjene krjepiały,
 Wo krjepujuja lěš a sahoný.
 S raňschim žlonečkem ſyboli ſo jažna
 W pacžerkach psches drohi dejniant kražna.
 Sso hordžich džerži sa ferschtu.
 A fa cžo džerži ſekeru?
 Sso naſad potknívaju ſolena,
 A fotre ſhibuja ſo do prědka?
 Napjath a storžený do hicža,
 Džěla wón bjes jědže a bjes picža.
 Te fulſti njeſhu k tſelenju,
 Ssu napjecžene fa hubu.
 Kotre ptaki domjaze
 Twarja hněſdo njerodne?

Wón rěja, ſraje, woſchkraba,
 Tež kaſa, je-li kónczik ma.
 S tych ſudžikow ſej tworja ſwězyn,
 Hdynž i nich ſu wſali ſkłodke wězyn.
 Ta žahla nihdže njej' na ſemi;
 Ta cžopkuſchka je ſa kachlemi.
 Khwata dele po horje,
 S waſha czehnje w runinje.
 Kotry wolij ſe ſemje
 Točza nam ſa ſwěczenje?
 Šsu mjeħke a bjes dypana,
 Do ſamjeń' džerkow ſdypana.
 Symne jadra ſ wýžoka
 Len a žito ſkónzuja.
 Nuts do jſtwh wodnjo pſches mje ſwětlo dže,
 A ſe jſtwh na wjež won, hdynž wjecžor je.
 Schtó woněmi pſchi ſwjavathm woltarju,
 A wotněmi pſchi mjenodawanju?
 Sso džerža kotry ſ wjetſcha ſchtyri,
 Tich dla ſo njedž'lu ſahe pyri.
 Krjepjelki, hdynž wjecžorſ liwki bě,
 Nóžka symna; rano ſmy ſaž ſněh.
 Rostliny a ptacžki myje,
 Wuhořenym honam tyje.
 Tón běh ſamjeń ſ wlohi rěpowej,
 Hdynž rosmoňka, jón dadža ſkłodžicž ſej.

Ssu w symje w puczach czople jabłoka,
 S tych iknadż źeji s wroblom žitnoſć dobvina.
 Konik czehnje wós a węzy,
 Kotry slētuje pichi ręzy?
 Kotry czornak woła s hłodom: rap!
 Kotry proshy w kuchveže: kap! kap?
 Macz ma schežepki s latepjenju,
 Kotre nan ma s porjedzenju?
 Kotry schtom ma spłodžene
 Klobuczki tsiróžkate?
 Wón jědže puczik wýfoki
 Nóż wot nozy kužki hinajschi.
 Wetr je wosy wschelke dróhi,
 Semi dýrbja datwacz wskóhi.
 Naž bhuski wjeczor jaſnweczuje
 A běle ranje wuhaschuje.
 Wón we symnej wodże czorny kabat ma,
 A na kropje czerwieny kaž s kopora.
 S trubu stupa bjes nohow,
 A njebju lěta bjes kschidlow,
 Ludzi kuža bjes subow.
 Schto potne pjerja swonka je?
 A schto ma pjerje w žiwocze?
 Mi nohi s dwemaj nohomaj,
 A tajke tež mi hlowy praj!

Praj jchomu, kiž ſo ſelenja
 Tež na tſjoch kralow bjes liſcja !
 Boži předar ſwjav,
 Wěrnoſcje dla jatv;
 Ranzy k woli ſežav,
 Běla — čorna ſdraſczena,
 Taſko pěkna ſemſchaza:
 Młodych ptacžkow mordařka.
 Kotra ſchtomina, hdyž puſchezena,
 S pjeníkow nowych pupkow njepuſcheža ?
 Wěſch fružniu tſechu na ſiju,
 Hdyž ludžo w deschežu ſe mſchi du?
 Macž je truha na tružku:
 Kotre morjeſchki to ſu?
 S fotrej mucžku ſwětkaſej
 Tykanz rjanu borbja ſej?
 Esmy ſ ranjom a niz ſ bělym dnjom,
 Niz w nozv, ale ſ wjecžorkom.
 Praježe, kotra folija
 Njej taž druhe žlobjena?
 Pořska žahly kón a jachli,
 S plumpu ſylnoscž ma a ſ kachli.
 Mje rěſnik nima, pjetar ma,
 A brajčka dwójzv wupraja.
 Dwě hlowje, dwě ruzv, a nohow je ſchěſci;
 Dwě nosv to dyrbitej na ſchthyri ſkěſci.

Dlějscha ūki doška nita,
 A džě jačo duška sivita.
 Stara běla matuschka
 Važe žolte džěczata.
 Sadu bróžnje pschezo pali,
 Ženje bróžení njesažmali.
 Jačo jějdnič na konju
 Ssydam ludžom na nožu.
 Hdyž pan ſedzi na stole,
 S čim ſo na njón ſydnýl je?
 Wón pschez honi stavu do džěla,
 Wona wotpočzinč jím wobradža.
 Bležk a krafot s cžornej khmury;
 Pležk a pliskot; w puczach cžury.
 Wěsch s jenym koležkom tu wožatu?
 Ju storkasch psched ſo, cžahasch ſa ſobu!
 Nař ſe iſtvy, do iſtvy nałožuja,
 A w ſymje s khwatkom ſawjeruja.
 Schibjených ſu dawno ſahnali,
 Na čim hiſhcze maju ſchibjenicži?
 Nima ſapſchah, nima koležka,
 Cžicho ludži woſu wysche dna.
 Žo wotwarjejo nježměſch wot njoh' hicž:
 Chze nahle wuběžecž a ſažmjerdžicž.
 Du pójczělané pižma do dala,
 Schto pójczělané doma woſtawa?

Stej běły muž a čorna žona,
 Hdyž stawa won, ſo lěha wona.
 Sa lud a ſkót je k jědži warja,
 Sa ſamón lud ſ nich pitki parja.
 Na jenej lawz̄y ſedža ſydacžki:
 Te czeńsche ſ liscjom, toſche ſ knětkami.
 W pkuzech mamy plumpicžku,
 Ta ma wodu čerwjenu.
 Kuži hinajschi džení wote dnja,
 Najwjetſchi tsi dnj do Žana,
 A najmjeńschi na Domaſcha.
 Hdy ta truba poſlednja
 Klincžecž budže wjeſeſla?
 Schtó pſchińdže ſebi po ſrala,
 Hacž ſobu chze, ſo njeprascha.
 Ty masch mje, doſhož na ſemi iu ſv,
 Mje doſhe ſebi žada bohaty.
 Schto ſu te cžiche komorki,
 Hdžež do poſlednjoh' dnja ſo ſpi?
 Sso ſrafni módry wobruk do koła,
 Sso ſ fromu ſemje dótka naſdala.
 Wěſcze mi to ſkone žórleſchko,
 Kij ſrudno a tež ſradno žórli ſo?
 Njej' duč, njej' cželo; jón pak wiđa džecſi,
 Hdyž Bože ſkóncžko na njebjeſach ſwěcſi.

Je hordy ptak s tej pycni fralowskej;
 Wla hroshny hlosk a nosy wohidnej.
 Wesch, fotry phschny mohruk so nam kragni,
 Hdhyz Boze zlonezko w dejcheziku so jaagni?
 Je kschidleschka dzelarka,
 Ssej pilna spewa do dzela.
 Bot fotrok' kosa widzimy 'noz posku
 Tak hdhyz a hdhyz po hrimanjowym hostku?
 Hdhy je polka rubjeschka
 Tola schtyrirozkata?
 Wjedzki kaz wolma, a wlozhny kaz para;
 Lodzi kaz pjerje, a bely kaz swara.
 Slotk je pjenjes, stoty woprawdku;
 Kotry slotk je stoty po sdaczu?
 Horka, delka koza napjata,
 S drjewom bita, wola wojska.
 Kotre kitihi w brjuchach zu,
 Biżmika niz nimaju?
 Ssu s zujsby drobne kufki palete;
 Ssu srače belse, czorne njesrače.
 Njedrjene je kschidlacz ma;
 Drjene hréje czlowjeka.
 Krywa naž a blido rostsihana;
 Njetsihana njeje na to shmania.
 Hdhyz padaja, so sa nini
 Po mucznym fraju borsy cymi.

Njetrjeny je proštý, njeshibitý;
 Trjeny do sužmotow wschelsku withy.
 Te do dnia saživěcjuja dný;
 Te po dnju pščinwodžuja cžmý.
 Stawý maſane ſu wohidne,
 Schto paſt bycž ma druhdy maſane?
 Hdý wbohi njewidžath wuhlada,
 Hdýž pěkný je, tež ſtwojoh' Sbóžnika?
 Mjelcžo krala narodženy,
 Do kaſhcžita położeny,
 Do rěki duž donježeny,
 Wot prhnzežy wocžehnjeny.

Wowcyne zabawki

za

pěkne serbske džěći.

II. džěl:

— **Stwórba.** —

I. Prěnja Boža tučel po lijeńey.

Tej žmijertnej lijeńy bě kónz,
Sso wodn běchu swotwalaše,
Kij běchu na pjecz měšazow
Hacz psches najvhjichsche horh staše.
A na kraj s kaſcheža wuńdžechu
Čzi wožmjo ſmila pschepuſchcjeni,
Sa nowe ſplahi cžlowjestwa
Na rošminoženje wuswołeni.
A Noah wołtar natwari
A wopor wuhotowa džafny,
Se sahorjenej modlitwu
Sso į zyłej žwójbu na ſem ſlatny.
A Bóh tón knjes da žwjath žlub,
So lijeńzu wjaz njepoſczele,
Ani ſe ſemſkich hhubinow,
Ani we ſliwach s njebjež dele.
Haj žlubi: „Dónž ma ſemja ſtacž,
Tež žhyw a žně pschez budže doſtacž,
A mjerſnjenje a cžopkota
Cžaž jejnoh' kracža dýrbi woſtacž.
A ſečzo, ſyma, džen a nōz
Cžaž ſemje ſtajnje ſawostanu.“ —

Wón ē teho žluba ſnamjenju
Na njebjo ſtati tucžel rjanu. —

* * *

Duž ſanoschujmę Božu džak,
Hdyž miła tucžel na naž hłada,
A proſčimę ſ zyſej poſutu,
To wostanje nam jeho hnada!

2. Z nalěcom.

Baje baje bachu,
Sniěhi ſrostawachu,
Minychu ſo na precſti;
Semja wocži wotewri.

Baje baje bachu,
Dujki ſaduwachu;
Sbudžichu jich dyħancžta
Schtomam pupki ſe ſpanja.

Baje baje bachu,
Schloržu juſkotachu;
Pod kerjaschkom fijaſta
Luba žłódko ſawonja.

Baje baje bachu,
 Rětſki wotucžachu,
 S luboſnymi wóczkami
 Směwachu ſo na holcžki.

Baje baje bachu,
 Rěcžki ſchwórkotachu;
 Spěſchne rybki w wodach ſo
 Wjertolachu furajo.

Baje baje bachu,
 Schwjercze herzowachu;
 To bě ſchwarne piſtanje
 Młodym knotam na reje.

Baje baje bachu,
 Myschlí kwaſowachu;
 Pschinidže myschlí ſchołczina;
 Rónz bu kwaſnoh' wježela.

Baje baje bachu,
 Viſchlí prědowachu;
 Wěrjachu jim huſycžit,
 Bórfy běſche po nimi.

Baje baje bachu,
 Džeczi sejhrawachu;
 Rajke božn běhanje,
 Hanjenje a wježele!

3. W maléču rano.

Ka jutru je sažwitało;
 Eswětina ſo wuliwa;
 Živjenje je ſejkhadžało;
 Njebjęža ſo ſroduja.

Młodý džen ſem pſchistupuje,
 Fažny młodzeńz njebjessi;
 Stwórba wjcha jón powituje
 W noworodnej radoſći.

Kwětki wóczka wotewrjeja,
 Strowja ſlóncežlo ſ wježelom;
 Echtomam ruki i njebjju ſtejo
 Tačko ſ cžichim modlenjom.

Schłowroncž spěwa w wýžwoſci,
 Lubn modlet pobožný;
 W hajach ptacžki w mutnoſći
 Sanoschuja modlitwą

W stwórbje stwórjenicžko mi žane
 Nochze tu býcž poßlednje ;
 Po semi dže sbóžnje rjane
 Kiemischenje kaž njebieske. —

Hdyž tač hronja kwoje schlucžki
 Wschitke Bože stwórjenja,
 Stykuježe dha wý tež rucžki
 Na modlenje, džěczata!

4. Nalětny džen.

Sjewja žo nalěcžo kražne;
 Módrja žo njebieska jažne;
 Sslónicžkowe pruhicžki hrěja,
 Kwětaſchki změwfajò kczěja.

Fijalka kłódfolo wonja ;
 Pežołki ſej synča a ſwonja;
 Libjo ja banežikom loji;
 Mjetelcžkam na kwětfach hoji.

Na kerczach herzuja ſybý ;
 W jěſorfu rejwaju rybý,
 Na lipach hwiſdaju schkórzy.
 Mižata ſtacžu na hórzy.

Schcowronečki thěrlusčki hraja;
Sajecžk ſo mužika ſtaja;
S hajka du milusčke hloſhy;
Džecžatka ſkafaju boſhy.

Větraschki ſ wonjeńčkom věja;
Wowki ſo na ſlóncečku hrěja;
R njebjegam hiba ſo duscha:
Remſchazy Bohu džak ſluscha!

5. Po njewjedrje nazajtra rano.

S nózku hona ſwodžewane —
Wsče ſu blyžki ſwuhaſchane,
Domjelſke ſu hrimanja.
Sdala milina 'nóž hraje,
Wodvchujo ſteja haje,
Rańsche ſerja ſaſiwěcža.

Ssměrki thwatajo ſo minu,
Sjutra mlobe pruhi ſim
Purpurjotu ſwětlinu.
Na ſopjenkach ſlote ſchfricžki,
Krjepjelkate ſybolicžki,
Ssu na kóždym ſwětaschku.

Ptacžina we mjehkim lóžku
 Spinka drěmanku 'schcže lóžku.
 Wětrň sa horami spja.
 Sažny jchcowroncžk machotajo
 A njebju spě a sejratwajo
 Rańschi khěrluschk jaſpěwa.
 Spěwacžkojo ſwotucžeja,
 Ssobu ipěwki ſanjeſeja;
 Spěwa ptacža woſhadka.
 Liwki wětraſchk ežichó stanje,
 Liſežam ſchepta: „Dobre ranje!“
 Roſmachujo kſchidleſchka.
 Swaha ſmahuja ſo žita;
 Lěſ te zunje dujſki wita;
 Schtomam wjerčhi ſahronja.
 Čzlowjek spěwa džafowanje
 Sa to ſ Boha miſe ranje,
 Dujſhu ſběha do njebja.

6. Bože njewjedro.

Oso w pruhach miſchkri ſmalazh;

Nam tuha ſahacžuje dyh;

Ta ſtara lipa nadе wſu

Wſcha ſtchnje ſo mjelcžo rudžizh.

Hy! Sahowri mot lěža schumi,
 Kaž wulfej wodh bělki schrum;
 Sso schtomam wjeřchi shibuja,
 Kaž sežina w hronach wichora.

Haj walcžki tſecham wudrjene
 Sso honja s wětrom lětate,
 A jačo schere scherjenja
 Sso rošnjeſu do wýžoſa.

A tórne ſtoki wichora
 Sso po wžy mjecžo njemidruja,
 A mrokaſwa ſo pſchihnawſhi
 K nam ſlečžo žlonežko ſakhmuri.

Sso ſacžmi wožrjedž běloh' dnja —
 Sso taji pólna ſwěrina,
 A ſtyſkne ptacžki cžěfaju
 Sa krywom a ſa khowanku.

Hlej! Žahla ſeſla ſabłyſkinje
 Pſches hromadojte mróczele!
 Sso krjek a hromot roſwali,
 Hacž ſemi pſches wutrobu rži.

Scheže dofrakotał njej tón wrjeſt,
 Žno prýſka krjepjeliskow pleſt —

Sso wutschauje mróčzina,
A s čzuru dže ta lijeńza.

A čžlowjek ružy sthknýwſchi
Sso blědy woſa f Wótzelvi:
„Ach, knježe, porucž njewjedru,
A směruj ſlobnu czechniſu!“ —

Hlej roshněwane njebježa
Psched Božim porstom jmjelstuja.
Sso bórjy mrokot wuwjedri,
A tucžalka ſo pschefražni.

7. Pućniki na njebju.

Nan a Michalſ ſapaschtaj
S fermuſche pſches cžemny haj;
Po cžmje bě bjes měſacžka
Schčežku trjehicž lědoma.

Pucžiki a roſpučje
W ferſtach džěchu wjchelake.
Michalſ wocži woſoko
Wupinasche podarmo.

„W zhlych puczach njeje jow
Zanlych widzecz pucznikow;
A by jich tež bylo sto,
Schto by pocznieje pomhalo ?“

Ale nan w tej nóżnej czmi
Pravej ſmuhi njesmyli:
Na ſwetlejka hladajo
Mérjesche po hwězach ſo.

Hwězki powědachu jom',
S fotrej stronę steji dom;
Njedzivajzny mylniej czmny
Dom bu derje dozpith. —

Bože ſwetko njebjeske
Nanajlěpschi pucznik je.
Pſchi wschej ſeniskej mudrosczi
W czmach ſo mudraf ſabludzi.

S. Wječork.

Je ſprózne ſłoncžko dójſchko dom,
'Zno rědnu ſerja s wjeczorkom;
Sso ſchłowroncžk ſnuri do žita,
A na honach je czijschina.

Nět ja ſhwěcžuja jandželfi,
 Wjcho ſi hwěžkami ſo ſyboli,
 A ſi njebla hwěſdnoh' ſaje ſo
 Ram nózny počoi cžiſchinko.

'Schče džěcžo, předný ſadrěma,
 Sswój ſbóžny paczér wuſpěma ;
 Žuž na to wužnje božemje;
 Žo ſwěrny jandžel Stražuje.

9. Spiće w Božim mjenje.

W domčžk lecža Bože jandželfi -
 Ssu měžacžk ſhwětly setrěli
 A hwěžkam lampki naleli.

Sso blyſkotaja njebla, ſka,
 A cžmicžka ſemju wodžewa
 A žitvjeńčka wſchě drěmčaja.

Wo jene lutke woſnjeſchko
 'Mož ſtara ſowwa drapa ſo,
 Nutſ do ſomorh wuſkajo.

Tam njemodleŕſke džecži tcža,
 Bjes pacžerjom ſo lěhaja,
 Bjes wótcženajcha ležo ſpja.

Pak džecžata wſchě modleŕſke
 Spja wuspěwawſhi pacžerje
 Pod Božej ruku w božemje.

10. Sobotu wječor.

Sswětna hara ſastawa;
 Sswjatot ſemju wobjima;
 Schcžežki, pucže prósdnja ſo;
 Ssměrki třaja cžiſchinſko.

S purpurnymi ſerjami
 Steji teinpl njebjefſi;
 Wodnych miłh žabatny
 Pschemahuje ſſchewiſny.

Sbože bójskoh' poſoja
 Wjeſ a hona woſoscha;
 Kwaſlu czeže wodniſchej'
 Dželacžer je ſežahnýl ſej.

A je wěže na zyrkwi
Pſchebiwanje ſaſlincži,
Pluwa ſe wžy na hona,
K nutrnoſcži namoſwja.

A na ſabat hotuja
Wſchě ſz Bože ſtworjenja;
Wonkolina ežichowna
Te ſaz Boža ſwjatniza.

Wſchědnej prózh ſabvwschi
Sso nam duſcha jninterni;
Na njedželſku ſwjecžisnu
Sso ji hnucža hibaju.

Sliwka woſtacž móžno njej
We tej ſtwórbje ſwjedženſkej;
Sahorjene wutrobno
E Božej ſtwórbu modli ſz.

II. Po styskach radosc.

Ssłónzo běsche khětro žno
 S njebjja wschědnie horišv;
 Schtomik lacžny wutlesche
 Nimale ſo do ſmijercze.

Hałožki mu wiſachu;
 Liscžiečka ſo njehibnu;
 Tradajo wón ſtonajche:
 Kónz je ſe mnú najſterje!

Wichor na to pſchihna ſo
 W pucžach ſ prochom ſtorkajo,
 Wbohi ſchomik tſchaſeſche,
 Wutorhnyč jón ſe ſemje.

S tym ſo hiſhcze njestajt:
 Na njebjju ſo ſahmuri;
 S cžornym kſhidlom mročawa
 Nahle ſ dala pſchileeža.

S jažnym kſokom wuſtoči
 S mroča woheń njebjesti;
 Sa tym blyſkom ſbrobota
 Šara traſchnob' hrimanja.

Hnydom s njebla c̄moweho
 Boži deschczik liny ſo;
 S rěkami ſo lijesche —
 Laczna ſemja pijesche.

Kak te ſchtomu ſrěbachu
 Woſchewiſnu njebljetku!
 Spokoj ſmě jich žadanje,
 Kónz to ſmjertne tradanje. —

Wětſiſ wosta bjes dycha —
 Pod njebjom bu c̄iſchina —
 Boža ruka wotwiedže
 A dalschim ſtronam mróčjele.

Mile ſkłoncžko wuſtupi
 S luboſnymi ſměwſkami —
 Echtomuſ nowe žiwenje
 We wſchěch žilkach c̄ujeſche.

Hałožki ſo ſběbachu
 Galo rucžki ſ modlenju,
 Bohu miſom' knjeſej ſo
 Ga tu pomoz džakujo.

12. Ranje na Žmórcu.

Na jutru šo ranje ſchéri;
 Hajnik do Žmórza šo méri;
 Pyta nóżna ſwérina
 Ssebi cžémne tajniſchęza.

Do kuta chze wulka ſzowa;
 Liſchka do jamy šo ſhowa;
 Kunia ma šo do džery;
 Tfhór šo taja do ſchkaſhy.

Esłoncžko wjeŕſchki woſkoſchuje,
 Se ſhwětlinu poſloczjuje,
 S pyčhu debi njewjestnej,
 Blýſkotatej ſraſowſkej.

Wětsik w horach ſpizh leži;
 Čiſchina kaž w zýrfwi knježi,
 Delfa jenož ūkota
 Rěcžka ſ ranjom wjeſoła.

Ptaczki puſchežo drěmč a ſpanje
 Číncža na šo: „Dobre ranje!“
 Widžiſh? S kerkow ſwéri ſej
 Szorna a jej' młodžo ſ njej.

Wjewjerczka huj s jědlow lěta
 Na schmrěki kaž s wětrom wěta,
 Dele, horje, fuš a fuš,
 Szukotajo zuš a zuš.

Ssłoncžko je šo wuſraſniſo,
 Na módrinu dostupiſo;
 Běłodženſke žitwochī
 Kemiſchuja we radoſći. — —

Nježlyſčicže mužow rěcžecž?
 Schfrěkawa tam pócžnje ſchfrěcžecž!
 Hdyž ſho čłowjet pschibliža,
 Stwórbje radoſć woněmja :

Huj ſho żorna i džěſczom minje;
 Wjewjerczka ſho k hněſdu winje;
 Samjelfuja spěwacžki —
 W sdónkach worzel ſaklincži.

13. Na Jakuba.

Njedžel ſchtyri po Ženjo
 Strowjene ſy, Jakubje,
 Gniěńzo powitanj.

Džewjecz dñjow do twojoh' dnja
 Sakzé lipa mjedowa,
 Žito na běl žmahny.

Cžerivjeniu tu malenu,
 Módrú lěznu ja hodku
 Lacžnym hubam prawisch;
 Jakobnizu w sahrodži,
 Sažnu běrnu we poli
 A seživjenju prawisch.

Dže-li dych twój psches polo,
 Klóssi radne klonja žo,
 Spěwki jvncžo tebi;
 Sserp a koža žwěczitej;
 Džowcežo s róžu najrjeńszej
 Na žně klobuk debi.

Hłóž twój luby namolwja:
 „Žnějcze Bože bohatstwa,
 S njebja wobradżene!”
 Wot ranja hacž k wjecžorku
 S džěłom pilnych rukow du-
 Myhle fradošczene.

Wóz nam tebje póžkał je
 S Božim darom, Jakubje;
 Gradni jeho khwalmu!

Džen a džen kaž njedželu
 Osyjecznyj jemu s wutrobu
 Džaka połne psalmu!

14. Na sywach.

Osyjer s czechej modlitwu
 Osymjo trósczi na rolu.
 Sdadža wschě te szymjeschka
 Zyle bo bjes žiwjenja;
 Niko s pjerschczu wodzete
 Leža w semi sfhowane.
 Wón ma dobru nadžiju:
 „Bóh je sbudzi k žiwjenju”,
 A na myſlach szwědczi ſej:
 „Tak po dobje minjenej
 Skhowaju tež jónu mje
 Tačo szymjo do pjerschcze.” —
 Pschětlacj dyrbja szymjeschka,
 Potom žiwe stawaja;
 Něžnu phchu dostanu
 Pschekrafajenu szwěcžatu. —
 Tak tež czělo cžlowjecze
 W rowje ležo roſeńdze.
 Jónu Bóh je wribudzi
 A paradisej fraſnoſci.

15. Dobra nōčka.

Słónčko je ſvo ſchilito,
 Koſhi jemju božemčko.
 Wjeczorč majka róžicžki
 S wětrachkami mjehkimi.

Sandželejo ſernicžku
 Kwětki hłowicžku pow'ſcheju:
 „Spicze milke drěmanki
 S Bożej ruku wodzecži.“

Měšacžk wobhladuje ſo,
 Hdžež je čiſte žórleschko,
 A tých hwězkom ſtadleschka
 Dobru nóżku ſimaja.

Sawrjene wjschě wóczka ſu;
 Sswět je wužnył w poſoju. —
 Bože woſko paſthyřke
 Gsamolutke ſtražuje.

16. Swětowy džak.

Wjelk jehnjo s rjutom spóžera;
 Sso kóscz 'mu saffó do kyrka;
 S tej dajesche bo stvjskniwy,
 Sso hrośnej bjmjercze bojizy.
 Duž po pomožy wujesche:
 „Schto mi tón překusich wutorhuje?
 Džě wpeczniye ja tu dobrotu
 Tom' džak a myto dawacż chzu!“
 Sso sręcza drobna swěrina:
 „Ach, najebacż toh' sežranza!
 To runjewon 'mu strowe je;
 Njeh sđernje swěrjo rapacže!“ —
 Pak želny baczon pschilecza,
 'Mu s pysskom sajě do kyrka,
 S tym došhim s mozu wutorže
 Kóscz ja schtapjemu se schije,
 A spomhawšči tak wujakej
 Sso nadža myžle džakniwej.
 Tón smoreža: „Schto mi wuſasch tu?
 Drje wocžatujesch živoju msdu?
 Budž wježely, so hłowu cži
 Ja wostajil žym na schiji,
 Eo njejžym ju cži wotkužnył,
 Hdyž brjedž mi ſubotw s njej žy být!“ —

Ský ſwét je puſlot bjes džaka,
 Sa pomoz hnójne myto ma.
 Hdyž pomhal ſy, dži w stronu ſtok;
 Bať njedžačny cže kole ſtok.

17. Lestna hepelka.

Halej, dundaijo psches mlodý haj
 Sso wjelk a koſa ſetkaſchtaj.

Gno wjelk ſej ſubý wótfesche,
 A koſu hroſa popadže.

„Hej hila, ſchto džě wopuschla
 Tak jara tebi tſchafkota?“

„„Kniſes wjelko, khorth w brjuſche mam,
 A ſwufkaſac̄j jim wobaram!““

„„Na tebje chzedža ſubate,
 Cže ſakuſac̄ji ſnjemdrjene!““

„Borofkowſy!“ wjelk ſej pomuſli,
 A w ſtok’ ſo winy psches kerki.

18. Posluchaj starych.

Puflot steji w sahrodže,
 Ptacžkam powleczeny jē;
 Drjebjeńčki a sornjeschka
 Wabja džē do puflota.
 Wroblez maske: džiw! džiw! **džu**
 Do tych paſłotw kufaju.
 Starý wroblak saſhwari:
 „Njelažče tam, njerjadki!“
 Dwě tej pjeschzy njepěknnej
 Žaných wuschi nimatej.
 Žuk a ſuk do puflota . . .
 Klap! to wěko ſaklapa.
 Hlojcžka budže storhnjena
 Wróblikej, kiz njepoſk'cha.

19. Swěrna mačetka.

Butka paia wodžesche
 Sa hunami małusčke,
 Wucžesche te kurjata
 Vacžki hrjebacž, sornjeschka.

Pschitwlečze tam lisčka ſo,
 Grabny jene furjatko;

Schkręcžo pata ſchroblena
Njemidra do lischi ſo da.

Lischzy ſlečži na hlowu,
Drap! jej wocži rošdrapnu;
Liſčka puſčecži furjatko
Sa tej patu hrabajo.

Kokosch ſ pýſkom rubajzy
Skufja liſchzy pasory,
A ta žlepa, krawjata
Skwlo cžecky do lěža.

Krej a duſčku ſa džecži
Waža žwérne macžerki.

20. Zaječki.

Sajecžki na džecželku
Pupolachu, hrymſachu.
Tsěler ſe wžy žahasche,
Tsělecž wbohe wuchacže.
Stara žróka pſchilecži:
„Cžeckže, cžeckže, ſajecžti!“

Czérjo nōžkowachu dom,
 Khichotachu sa kerczkom.
 Čseler' nicžo njekrydže,
 Njemdry domoj czebnjesche.

21. Wjelk a hila.

Hepa, hepka, heplka
 Bě ſo w haju naſedla;
 S kónza haja wulfi ſchtom
 Nadeńdže tam dužy dom.
 Wjelk tu pod nim ūłasche,
 Hłodny žratwy cžałasche. —
 Hili ſarža wutroba,
 Ržizy džesche wopuschka.
 „Wucželnycz 'nu njiemóžu —
 Kac ſo mudrje wurečju?“ —
 „Schto tu w mojim raju chzesch?
 S kajfim tolstym kufłom džesch?
 Schłodu ſy mi cžiniła;
 Sa to budžesch khostana!“
 „„Twojim jědžam njeschlodžach;
 S swojich malko powoptach.
 Trawicžtu ſym papala,
 Hrymſała ſym ſopjeschka.““

„Schtó wě, ščto mi sežra trasch!
 Kuttlo džě kaž buben masch!
 Wopušch cži taš tščepjeze!
 Sswědomje masch paduſchne.“
 „„To džě njeje moje dla;
 Wo tebje ſo boju ja.
 Ssylnie khorth we mni ſu,
 Na tebje ſo torhaju.
 Sakufacž te chzedža cže —
 Dlěje ſdjeržu lědy je.““ —
 Wjelf bu rucže do lěža;
 Domoj kolkha hepjelka.

22. Pozynki w zwěrinskich zynkach.

Ławh ruja, wjelfi wuja;
 Ježei ſmoreža, ſwinje ſorcža;
 Byki rycža, starki ſyrcža;
 Wroble ſchcžercža, ſchwjercže ſchwjercža;
 Skunki ſuneža, brunki bruncža;
 Mjedžwiedž mórcži, cžmjeła bórcži;
 Přycežo blawka, kawcežo kawka;
 Ssowa ſuta, kawdron truta;
 Schcženjo fjaweži, kocžo mjaweži;
 Kołosch daka, facžor ſwaka;

Pata fluša, foſla fuſa;
 Čeſko ſwjecži, micžo bjecži;
 Žaba rjechta, ſroška ſchwjechta;
 Humpaſ humpa, ſobla rumpa;
 Šwiežel ſwila, woſoł hifa;
 Rapaſ ſapa, wróna ſrapa;
 Hupaſ hupa, luſpaſ luſpa;
 Witwa wiwka, ptacžo cžiwka;
 Krutva muiva, jeleń ruva;
 Kurjo piſcheži, ſfulej drischeži;
 Syba piňka, ročka cžinka;
 Prožo ſwicži, nórjaſ ſjehicži;
 Hoſbiſ ſtona cžiche hrona;
 Schkowroncž ſpěwa, hróncežka džela.

23. Bachtawa bachta.

Kotula fuſa, — Myschka ſo fuſa;
 Bacžon žaha, — Scherschen žaha;
 Koſoch daſa, — Kacžor ſwaka;
 Huſor ſyceži, — Henza rhceži;
 Štiwlo ſwjecži, — Mižo bjecži;
 Rapaſ ſapa, — Kocžla drapa;
 Hupaſ hupa, — Kołp ſo luſpa;

Humpač humpa, — Janč šo čzumpa;
 Pata fluša, — Wokacž wufa;
 Wroble jchczerča, — Schwjercze schwjercza;
 Miza mjawka, — Přhyežo fjawka;
 Ssowa žuta, — Mulacž žhmota;
 Sšročka schwjechta, — Žaba hrjechta;
 Huba rěči, — Kabija schkrěči;
 Žaba kworka, — Hikawka storča;
 Hrimot hríma, — Płókarčka žima;
 Szlóncežko žwěčzi, — Swětka žwěčzi;
 Róža kczěje, — Džen̄ šo žměje;
 Čzmjela bórcži, — Rěčka schwórcži;
 Žeže žmorcža, — Eswinje koreča;
 Nórjak drisheži, — Myschka pisheži;
 Huncžo mlaška, — Buschkej prasska;
 Přhyežak schezowka, — Pěsta toška;
 Sybka pinka, — Džěčžo spinka;
 Swoný swonja, — Bachthý hronja.
 Stóježe bachthý, — S Klínkež schlachthý;
 Lary — lěrom, — Budžeže směrom!

24. Kak to stwórba dźěla.

Path kurjata ſej wodža,
 Kóčki na honitwu thodža,
 Pečołki po měd lětaju,
 Puty jejkow nanježu.

Kapon rano s̄ loža woła,
 Sa myschemi jěſdži ſowa,
 Laſtoježka ſej murjuje,
 Bacjon ſa hadami dže.

Mrówje stajnje nusno maju,
 Pawki pschadu a tež tkaju,
 Kón a kruwa czechatej,
 Hawak hrošy paduchej.

Szlónicžko ſemju wopłodžuje,
 Mějzacžk nózki wužwětluje,
 Deshcžik wosy mróczalka,
 Roža hona woschewja.

Szylna jablon kórzhy nožy,
 Szlabe ſtwjelzo ſkieža kložy,
 Wětsik honi woschidla,
 Woda wjerčzi koleža. —

Wjschitka jemja džěla hłada,
 Wužitk měwacž ſebi žada. —
 Džělaj th tež, młoduſchko!
 Próſdnobycža hańbuj ſo!

25. Sto wone wuknu.

Větacž wuſnu ptacžata,
 Věhacž wuſnu ſwěrjatka,
 Pliwacž wuſnu rybicžki,
 Ptacžki wuſnu ſpěwacži,
 Pawki wuſnu pſchaſcž a tſacž,
 Schłórzy wuſnu herzowacž, —
 Stare to jim poſaža,
 Kaf džě ſo to cžiniež ma.
 Młodžatai te hladaju,
 Bórsy pěknje nawuſnu.

Kaponk wuſnje hejtmanicž,
 Kóczka wuſnje hońtwaricž,
 Lěpicž wuſnje ſastoježka,
 Hawak býcž ſa ſtražnika,
 Bacžon wuſnje flepotacž,
 Paduſchnikow stróžowacž,

Pečolska wułnje hospošyż,
 Džěčžo wułnje duschnie bycž,
 Wot nana a macžerje
 Spěwacž wułnje pacžerje.

26. Sto so w přirodze stawa.

Kočosch daka, — Kacžor kwača;
 Pata fluča, — Kočla fuča;
 Wróna frapa, — Rapak rapa;
 Ssoiva žuta, — Katvđron truta;
 Lawy ruja, — Wjelki wuja;
 Starki žycža, — Vyki ryeža;
 Schcženjo blawča, — Mliza mjawča;
 Čzelko kwjecži, — Mlizko bjecži;
 Hupak hupa, — Lupač kupa;
 Syba pinka, — Ptacžo cžinka;
 Kurjo pisčeži, — Koſlo drisħeži;
 Szroka schwjechta, — Žaba rjechta;
 Holbje kureža, — Kunki žurcža;
 Kawča kawcži, — Kočžo nijawcži;
 Humpak humpa, — Kolp ſo kumpa;
 Dypač dypa, — Mjecžel žypa;
 Schkowroncžk spěwa, — Žablon měwa;
 Esowča wiwča, — Wroblo cžitvča;
 Ryba pkuwa, — Kruwa žuwa;

Pata wodži, — Pomjedž schłodži;
 Lebſa schlapa, — Kóčka drapa;
 Lischka ſaka, — Plischka ſtaka;
 Troſk ſo boji, — Rój ſo roji;
 Knöt ſo khowa, — Čeriv ſo ȝnowa;
 Woheri ȝapa, — Roža ȝapa;
 Deſchcž ſo lije, — Semja pije;
 Čzmjeļa bórcži, — Rěčka schwórcži;
 Kruph bija, — Raný žija;
 Sſlónzo ȝmali, — ȝaha pali;
 Wichor ſchumi, — Rěka ſchrumi;
 Schkruth cžahnu, — Sſamežki lahnu;
 Kwětki kwěcža, — Hwěžki ȝwěcža;
 Sſlóncežko hrěje — A ſo ȝměje.

27. Skutki a njeskutki.

Eſo pſchihnačhu wroble
 A ſchęjercžachu ſhroble;
 Skafasche žaba
 A kuntworki ſhraba;
 Swjeſh ſo ſchęzuša
 A žabu wsčě ſſuša;
 Pſchiplutwa ryba
 A wudženku ſzuba;

Lětachu brucžki
 A syncežachu schtucžki;
 Slecžachu ptacžki
 A sdypachu wacžki;
 Sa hajkom liby
 Djě njechachu hriby;
 W sahrodže kosa
 Chze kału niz bosa;
 Ssorny ſej w hajku
 Tam ſlakaju hrajku —
 Kónz je i tej bajku.

28. Bydlo a lěhwo.

Matný ſtivu a komorku
 A bydlenju a lěhanju;
 Stocžik a wſcha ſwěrina
 Tež tak ſivoje bydlo ma.

Konje bydla w konjenzu;
 Krutný maja kruwařnu;
 Kukawa je ſa ſchlórza,
 Kacženz pilkam hospoda.

Pož ma khěžku psched khěžu,
 Kóčka lěha pod ſawu;

6

Klětka ptacjkej domik je;
Hoškam ſu fuſuſche.

Foſuſch fyda w ſurjenzu;
Knot ho džerži pod ſemju;
Džinje ſwinjo horlo ma,
Khleb pač hunczo, heplka.

Sprózny wos ſej khláli hródž;
Ježej pač je džera hódž;
Žurk ma w ſemi kotołku,
Lisčka jamu potajnu.

Mlyſčka fura do džerki;
Jeſení radu w lěžu ſpi;
Ptacjki w hněžku fydaſa;
Sajak wſchudže lěhwo ma.

29. Hdze a dohdze.

Solóncžko ſthadža na ranju,
Wodnjo czehnje ſ wjecžoru;
Hwěžki ſteja wýkoło;
Tucžel ſ njebju pina ho;
Deshežik pada na ſemju;
Kur ho ſběha ſ wýkołu.

Moga skhadža na trawje;
Wětſif duje po kivěcze;

S mołtych tułotw partu du;
Mhla go scheri po kraju;

Woda czechzi se žorla;
Reki běžat do morja.

W symje lód je na wodach;
Schědžiwišna na wołnach;

Scruph bija s mrokały;
Čekruhy czechnu po ręzhy;

Ryba w wodze pluskota;
Raf we brjoshy džeru ma.

Žaba plumpnje do kuže;
Knot rad njecha se semje;

Pecjolki nosčha do kołcza;
Kurhy w hněsdach nječeja;

Osowa žuta w kuežiku;
Kacžka pływa po hatku.

Hupač hupa na dubje;
Mlyši do džerkli ſafułnje;

Čchěracžk žyda w kerjaschku;
 Zaſtoježka je pod tsěchu;
 Schkowroncžk spěwa pod njebjom;
 Stadla wjecžor cžahnu dom.

 Osorna w haju drýpota;
 Jeleń hanja do ſkoſa;
 Kórzač ma ſo do bróžnje;
 Dejerčka chze do hródže;
 Hontivjerť krocži do lěša;
 Čnjenžy džeja do pola.

 Wojažy w kaſharmach ſu;
 Duchowny dže na flětku;
 Wěža ſteji na zýrkvi;
 Swony klineža na wěži;
 Wikowar je na wiſach;
 Takſki ſral bě w Drjedžanach;

 Bramborſki w Barlinje bě,
 Hdže jej' ſydič nětko je? —
 Duscha býdli w ežele nam,
 Srawicž dyrbí k njebjěſam.
 Spožcž i j Bóh, ſo jónu njeſl
 Žandžel bý ju do njebjěſ!

30. Z čoho a z wotkal.

Žórło běži se semje,
 Deſchęžik pada s mróčzele,
 Para s wodą nastawa,
 Kad žo wala s wuhenga.
 Dýč dže s pľuzom, je schije,
 Wodu noscha se studnje,
 S lušow stupia kurjawa,
 Krupu s mirošow lětaja.
 Šněh žo haje s mróčzelow,
 Wón žo sběha s fijekow,
 Šyly s wóczkow stupaja,
 Pót žo s džerkow namaka.
 Mrós wot rohy smiersuje,
 Mihla žo twori w powětsje,
 Smijerdy s hnoja dymaja,
 Kočka skhedaža s powětra.
 Mak žo kypa s małojz,
 S běrnym rostu kítery.
 Ethadženik dže se kynijeschka,
 S pupkow rosinu kopyena.
 Goldže s duba knypaju,
 Kicže žu na winowzū.
 S truskow pjericha hróschata,
 Pocžki bjerjesch s wohtyska.

Klopji ſo wlečje ſ trubjelki,
 S noga ſorno wuſtocži.
 Vět ſo zhdži ſe ſela,
 Brěčku datva brěſvja.
 Jadra manj ſ morječow,
 Pscheńcze žito ſ kožuſchkom.
 Viſčen je džě ſe ſchtoma,
 S małoh' ſetka jahoda.
 S thójný ſipi žilviža,
 S jědle tež a ſe ſchmireša.
 Mleko ſvreži ſ wumjenja,
 S miloka ſhadža ſmjetana.
 Še ſmjetaný butra je,
 Butjanča nam wostanje.
 Twaroh tworja ſe ſydká,
 Tarožki pač ſ twaroha.
 Pod ſe ſemije twurhja,
 S podteplom je bruniza.
 S horow ržju ſlěboro,
 Šalk ſe ſkalow ſama ſo.
 W morju roſtu jerje nam,
 W kwětkach barba k twlanžam.
 S winoficžow róžniki
 Čjoply ſraj wain načusdy. —
 Vele mijetle do ſaku

Drobných hnidkow nanježii,
 S hnidkow schkódne huščanicze
 Lehnidlo šo nalehnje.
 Huščanicu šo sapščadu,
 Dudki wot nich nastanu,
 A hdvž seńdže cžopky čaš,
 Wulecža s nich mjetle saš.
 Mejski bruk ſej do ſemje
 Cženíckich jejkow na kladže,
 S nich šo lahnu fundrošy,
 A s tych bruki poſledy.
 Jónu ram w Egipciowskej
 S wodý cžerwjenia bu ſrej;
 W měſtku Kana na kwaſgu
 S wodý wina doſtachu.
 Wot jědže a wot picža
 Cžlowiske cžela roſczeja.
 Prěni cžlowjek Hadam je
 Naſtaš s hrusla, wot pjetſcheže.
 Jēva bu paſt ſtworjena
 S jenoh' rjebla Hadama.
 W rowje s cžela naſcheho
 Broch a popjel ſežini ſo;
 Osudny džen' ſaš wožiwi,
 Da-li Bóh, ſo pſcheſtragni.

31. Te štyri kozy:

Baje baje bačhu; schthyri kósh hnachu.
 Brénja schthyriohata
 Njemdra ſkocži do hata,
 Lepi ſo ta nohata.

Baje baje bečhu: tſi te kósh hnachu.
 Jena ſlečji na tſečhu,
 Sleimi ſebi fliboru,
 Khrroma leži na pucžu.

Baje baje bečhu: dwě tej kósh hnachu.
 Jena cžekný do lěža,
 Sklódný wjelk ju ſeschlapa.
 O ty hlupa hiliza!

Baje baje bačhu: jenu kósu hnachu,
 Wjedžečhu na travnik ju;
 Esłódke travki wonjachu
 Sa tu pěknú heperku.

32. Koča bajka.

Baje baje baſnicžku
 Kóčžki ſebi baſachu
 Pschi pjezaču w cžoplej ſtvi,
 Poſabhywſhi na myſchki.
 Myſchki ſ džerkow fuſachu
 Na tu kocžu bježadku,
 Piſchpotachu: Hlejče hlej,
 Tať to žanoh' ſtracha njej.
 Pójmy w piñzhu po kafacž.
 Nejku rejku ſarejwacž.
 Kuñjpotajo hrýmſachu
 Tykonzhu a folbaſhu.
 Stara mižež ſchoſežina,
 Myſchi-hlódna ſchoſarčka,
 Pschywje e ſo cžiſchinko,
 Schuknu na te pjeſchki ſo,
 Ženu ſapnu ſ paſoru;
 Ful ſo tamne ſkhowachu;
 Tykonzowa hrýmſarčka
 Ta kocžku bu ſhwaežina. —
 Baje baje baſnicžku:
 Dale bacž wam njemόju.

22. Horda sukněčka.

Čirjóda mlodých myščkotv bě,
Schere pjesčki, kaž ſo roč,
Mjes ſobu te mějaču
Jemu ſ větej ſučni ečku.

Ta ſo wužnija žotsicžkam:
„Jako knježna ſučnu mam!

Wu ſeže žatka porno mi;
Tajke plošve njerjadki."

Ssotry džachu: „Wostaj nař;
Hordoh' ja vka ſo pař!

S pýchu wulkocžinjenje
Bóřhy plumpnije do luže."

*

Čhla bě kocžka na vſčasu;
Myščki rejku rejwachu,
Čhukotachu wjerczo ſej:
„Dženž nam žanoh' stracha njež,

Kocžkež knjeni ſchožartka
Na ſleſki je do wžy ſchla.

A hlej ſozor, ſlepý pot,
Kaf bi noř tón midžecž moř?" —

No lubju wón swjese šo,
 Janej cherej njetividjo,
 Schtož jenož tu jenicžtu
 W bělej žukri živěčjatu.
 A tón schožatí myschažu
 Staknivschi ju poħrabny,
 A šo žmějo spupoli
 Hordu pjeschku ē wjecžeri.

34. Khroma rejwarka.

Baje baje bachu —
 Myschi hužlowachu;
 Šeprki na trawniku
 Pysčne rejki stakachu.

Baje baje batšu —
 Žena i khromej flachu,
 Ta šo w trawje ſakornu,
 Padnuwschi šo sarash.

Baje baje batšu —
 Čjetki žarowachu,
 Storžachu se žylsamit:
 „Schtoda wbohej ežetuſči!“

Baje baje bachu —
 Womudrjene džachu:
 „Wtačali ihromu libortu,
 Khroble njekhodž na reju!“

35. Pomhaj a pomhaju tebi!

Ptacžik w lubym spěvkanju
 Směrný ředži na křečku.
 Křečka nimo kerjaschka
 Buoli ho czechomna.
 Českýko jměcži milujschko,
 W květkach mjedz l hotujo. —
 Pežoška s polnej nadobu
 Vecži domoj psches rěčku —
 Čežeka padnje do rěčki.
 „Wboha, to h'dje po tebi.“

*

Ptacžik jej cžigňje lopjeschko:
 „Na nje slěs a wumóž ho!“
 A hlej, na tém čołmiežku.
 Wona wujě tepjenju,
 Wotpocžnivschi wusthnjena.
 Č nadobu ho domoj da.

* * *

Ptacžik ſaſo naſajtra
 W měrje ſedžo ſpěwki ma. —
 Hólz tam pſchiündže w horschczi prot,
 Na ptacžka jón napja ſtol.
 „Ach tu wbohi ſpěvacžko,
 Vóryš ſ tobu ſtanje ſo!“ —
 Hlej, ta pežoſla wežerawſcha.
 Suſu kchwatnje pſchilecža,
 Kló toh' hólza do ruki —
 Klók ſo nimo wutſeli.
 Spjerchny ptečk do huſcžinu
 Se žiuvjeńczkom wjeſołu.

*

Pomhaj druhim ſe ſtracha —
 Drusy ſaſ' cži pomhaja.

36. Sto poepula woła.

„Pomhaj Bóh! Pomhaj Bóh!“
 Tak tam woła poepula
 Ē lubym hložkom ſe žta.
 „Pomhaj, ſo ſo hona rodža,
 Schęzedru ſežiwiſnu dadža.“

„Wobradź Bóh! Wobradź Bóh!
 Wobradź blónčje njebjęša,
 Hdyž ma žito kženicežla;
 Mili deshež a plódne rožy
 Chublaju njech radne fložy.“

„Swarnuj Bóh! Swarnuj Bóh!
 Swarnuj psched stej pomjedžu;
 Njepočjel nam žuchotu;
 Gliwki njech tež njesalija,
 Uni trupň njerossija.“

„Žohnuj Bóh! Žohnuj Bóh!
 So b'dža fložy lízate,
 We nich sorna mutžniwe;
 A hdyž strale w deshežu steja,
 Kírký njech jím njeſroſežja.“

„Daj to Bóh! Daj to Bóh!
 Njech te pólne wobradý
 Esuche p'činđu pod křivý;
 A sa khudý ludžit wbohi
 Boži khlěb njech njeje drohi!“

Wubudž Bóh! Wubudž Bóh!
 Wubudž ruki bohate,
 So b'dža šmilne, darnitve,
 Tak so s džafom wschitzu w kraju
 Bože darm wužiwaju.

37. Ročk ma četwjene horleške.

Šbóžnik na ſchiž pſchibith
 Do ſmijercže bě ſranjeni.
 S ranow frej 'mu ežecžesche;
 Rěsne běchu boloſeže.
 Trudne Bože ptacžata
 Skoržachu wo ſbóžnika.
 Rocžkej džesche pſches du'čku,
 Blačasche fe žarobu.
 Bližesche f tým ranam ſo,
 S jenej f druhéj lětajo.
 Stužicž chžysche boloſeže,
 Želnu do nich dychoſche.
 Etajicž chžysche ſtiwjatu frej:
 Szjetwjeni ſej ſchijtu s njej.
 Cjetwjeneho horleschta
 Směje hacž do ſudnoh' dnja.

38. Njekemšna duša w kemšacej drasē.

Drobne ptacžki škoržachu
W haju ſebi na ſroku,
Rak jum řſchinwotw naſtueža
Njeduſchna ta ſchfódniza.

Wona ſedžo na dubje
Enjemdrjena ſo hórsche che:
„Njeſtačje tak ſi njeprawdu
Na mnje, tajku pobožnu.

Njeſtym wſchědnje ſiwjatocžna,
Běla cžorna ſemſchiza?
Hdže ſu kniježný klóſchtrſte
Se ſiwjatoſcju pſchese mnje?“ —

Ptacžki džachu: „Shub' nam ſo,
Ludar' fe th̄ ptacžiſto!
Kemſchaza haj po drascji
Bjesbóžne masd̄ poežinſki.“

„Kradnjeſch, hdžež ſo dowoſiſch;
Wbohe hnězka wurubiſch;
Cžchafch, dusche paduſchne,
Młode 'chfórzhy ſi ſukawhy.“

„Jejka w hněžcach wupijesch;
 Włodžatka nami sežerjesch. —
 Na jdače by kwięcizna;
 Woprawdże by mordatka.“

39. Pře čo sowa wodnjo spi.

Maly kralik jadżerač
 Swoła: „Kral je frutny ptak!“
 A kral hodler tehodla
 Shrabnihez chyjsche kralika.
 Tón bo fukný do džerkí,
 Do myšchazej' na poli.
 Kral pak staji psched džerku
 Mudru żowu na stražu.
 „Hdyž wón fuknje s khowaní,
 Schkerjedžaka sa krk wstm.“
 Zhlu nóż ta fuksačhe,
 Njewužnjena ūkačhe;
 Sparna rano podrémny —
 Huj bo kralik wusukny.
 Enjemdri kral bo na żowu,
 Spać ji směni sa schtraſu.

?

Tuž nětk žowý wo dnjo sp'a
 S ranja hacž do wjecžora,
 Po nožach pač wokoło
 Žeſdža myſche pytajo.

40. Próstwa a džak ptačkow.

Kaſečžo bě ſamvoſalo:
 „Ptacžki, pójceže ſažo dom!”
 Börjh ſ umi hiborafſche
 Polo žo a ſeřk a ſchtom. —
 Čyba, ſchtoſwroncžk, ſknadž a plisčka,
 Wopuschka tež cžerwjenia,
 Schěrc čžk, žolobiš a muchar,
 Čžorný ſóž a žyfotka:
 Wſchě na muſne muradženje
 Elětachu žo do cžrjódy,
 A ſchtož běchu muradžiše,
 Čwukonjachu ſhwatjzy.
 Pěkuje pódwu ſrjadowane
 Do wžy proſyčž cžehnjechu,
 Psched woſnami, psched durjemi
 Spělwichu tu próstwigčku:
 „Ludžicžkojo wulžy, maſi,
 Woſebje wž hólcžata,

Prošcheni najrjeńscho budže;
 Popjcheježe nam pofoja.
 Njeſonzuježe naſchich hněžkow,
 Žejtoru ujewul jerajče,
 A p'chez' wostajče we měrje
 Čatla nam te mloduschke.
 Čarmo chzemý lubje spěwarž,
 Huzanízh wam wul jeraci,
 Muchi ujedvrbja waž falacž,
 Čzecžki ſkót už pschescžehacž! —
 Ludžiežkojo wjcho jimi radži
 Sslubichu a cžinjachu;
 Ptacžki žwěru wukonjachu
 Lubjemu tu žlužbicžku. —
 W sahrodkach tuž ferčžki běchu
 Połne radnych jc hodkow;
 Vyšchnu žad žo syboleſche
 Njeſrenjeny se ſhtomow.
 Kruwý ſ paſtrowo uježecžkachu;
 Truhi ſkót tež poſoj ſmě;
 Muchi ludži njeſkaſachu —
 Ptcežlow rjanu džak to bě.

41. Swětowy džak.

Zapiwšchi ſej ſajaza
Wjelk ſo wali do žronja,
A dón'ž ſ rjutom žerjesche,
Kojož jom' ſajě do ſchije.

Ta ſo ſaprě na přeli —
— Wjelfo, to b'dže po tebi! —
Po pomozh ſo ſchito
Lubjesche wón ſchtó wě ſchto.

Bacžon pak a bacžonka
Brodžeschtaj tam naſdala;
Saſlýſchawſhi wjelka wucž,
K njom' ſo daſchtaj runy pucž.

Žónſke duſchki milke ſu —
Želnoſcz pſchejě bacžonku;
Sabhywſhi na wjelfow ſkóſcz.
Wona wucžeže tu kóſcz.

Haj, tón jejny dolhi pyč
Sahna wjelkej ſgmjertny ſtyſt.
Pocža bacžon mandželski:
„Daj džě nětko myto ji!“

Wrjessny wjelk: „Schto hischeže chzesch?
 Čzin, so s dobrym wotenidžesch!
 Ludž to wulžy w ečkly,
 So běch tajki dobromy!”

„Rjewotkušných hiovu ji,
 Hdyž ta težesche w horeže mi!
 Ta to miasch ſo dž. kowacž;
 Mi měl ſkerſcho myto dacž!”

Wotlecžeschtaj bacžonaj;
 Wón jej rječny: „Waj wjchal haj!
 Widžišch, ſajfoh' džaka masch,
 Jažnje tu ſo dohlad. ſch:
 Stare žłowo prawo ma:
 „„Sswět je pušlot bjes džaka!“”

42. Wostaj druhich na pokoj!

W počaju tam ſedži miža
 Přched khěžnymi durjemi,
 Liša ſo a ſebi czeža
 Čžijte běše kožmiki.

Zuſy pož dže nimo dwora,
 Na kóčku ſo dohlada,

Njemidrje faschežowka a tſeli
Tórný na nju do dwora.

S rěsnej ſchiju na nju ſtvrěſka:
„Cžakci, kocže ſtworjenje!“
Wona m'atku: „Pěkna ſedju!
Na poſkoj džě woſtaj mje!“

Ale wón kaž wjelcži běſmen
Se ſučami ſchcžeri ſo.
Wona tſchifa: „Dži mi pſylo!
Abo wuindže ſlě cži to!“

W ſtoču wón ſo méri na nju,
Rosslobený ſkuſatž ju —
Na ſhribjet 'mu wona ſlecži
E roſhněwanej paſoru.

Njemidrje do wočežow joh' ſdrapa;
Sſlepjenný wón ſotuje,
Porſta, prvſta a ſo tſch: ſe,
Wottſchacž jeje njemóže.

Hdyž je doſčž joh' wuſlacžila,
Puſcheži ſo 'mu ſ ſhribjeta,
Khětsje rucže na ſchtom twochný
W ſahrođe kaž wjewjetčka.

Þéhyf ſo ſtiwlo ſ' dwora tapa,
 Spolu þlepy, ſdrapany —
 Ma to jene woſo ženje
 Nebudže wjaz' widžazh.

Wona ſ' hortka ſa nim woſa:
 „Woſtaj ſměrných na poſoj!
 Njecžiń nihdy niſom' kſchindu,
 Abo wo wočji ſo boj!”

43. Mějće wuši!

Cželo, cžello, cželatko
 W dwórczku lětasche;
 Kruwa džesche poſwarzio:
 „Stój to njemdrjenje!”

To paſ ſe ne wuſchi tu:
 Hepjell njesaſta;
 W jara džiwim ſtaſenju
 Róžka ſawrěſcheža.

Bjecžo njemdruscht ſcržesche
 Ē nóżu ſlemjenej;
 Podarmo to wrěſhczenje,
 Pomož njebě jej.

A schto nětšo s kromacžom
S tſjomi tuptami?
Rěšnik mažnu ſa nožom, —
Cželko wujachli.

Wewka džecžom prajesche
Želnym wo cželko:
„Poſkalujcze, nōžlujcze,
Ale ſ waſa wscho!“

44. Njewěř liščatym!

Kacžo pluwa na hatku,
Lojo ſebi zvrobi;
Liſchka pſchiidže ſměwata,
Kacžoh' mjaſka žedžiwa.
S piſku czini ſlódfka ſo:
„Pój džě bliže, piſtko!
Wěni tak pěkne bažnicžti;
Te bých rade baſla czí.“
„Lubisch ſo mi, rjanuſchka,
Pſchemio wschitkich najrjeniſcha;
Tuž dha rucže p'čipluwaſ,
Pomajſacž ſo lubje daj!“
Kacžo winy ſ hlowicžku:

„S wodh na brjóžk njeſſchińduſ
 Škerje th džě ſe nini pój,
 Wſchaf ſej jenak bliſko ſmój.“
 „Ale radscho wostań tam!
 Macz je huſto rjeſla nam:
 Njevě́ćze tym leſcziwym,
 Žara rjeńko cžinjatym!“

*

Tu ſo facžo ſamróčži,
 Spluwny dale wot liſchki;
 Ta paſ hſódna hněwa ſo,
 Pscheežo njej' ſo ſchlachęžiło.

45. Myška wubaje ſej smjerē.

Kozorě myšku poypadže;
 Myſchka ſproſh: „Njeſſes mje!
 Rjanu wěm cži baſnicžka;
 Pěknje tu cži wubaju.
 Praji wón: „Chzu poſluchacž
 Bud'e ch-li mi pěknje bacž“.
 Myſchka bajkacž ſapocža;
 A wſchemu kozorě hłowo da:
 „Něhdyn běchu ludžicžkojo. —
 Wetschi je był ꝑwět.

Twarjachu ſej khěžlu. —
 W nowej ſu byli.
 Wjeczechu ſej ſtwicžu.
 Čiſtu ſu měli.
 Namſachu ſej pjenježt.
 Bohacži ſu byli.
 Kupičhu ſej mijaffa.
 Dobreho ſu jědli." —
 Sechžy jemu mijaffa ſo;
 Požrě myſchlu nadobo.

46. Pyšny ženich.

Mjetel w kwětnej sahrodze
 Phſchny ſemjanſk lětasche
 Čybolath, piſany,
 Taſko ſyn byl kralowh.
 Pemylili ſej na žeňtwu,
 Na mj dowu, ſloczani,
 So mohł pródný knježkonwacž.
 Rejwacž, jěſež a piež a hracž.
 Pilnu pežoſku wuhladnu:
 „Ta ma bhež mi ſ njewjestu!
 Knježnicžka je bohata,
 Grodžik poſný ſkladotw ma."

Njenko ī njej šo pokloni:
 „Słoty pierscheženii tyfnu czi!
 Knjejske směječy wježelo,
 Sejhrawate žinjenicžko.“
 Pežolka, slutna hospošća,
 Winy s hloježku njeswólna:
 „Twoje knjejske žinjenje
 Sa nim je býlo njesbože.“
 Ty bý próđnik hejkował,
 Wěno bóršy rospórkal.
 Tajfoh' hladam ženicha,
 Kij' rad pschima do džela.“

47. Mjetel a pčolka.

Vyšchny mjetel rejwasche
 Słoty szlěbörny,
 Schcžělaſche šo s róžemi
 Knjesyk kmějath.

Pežolka pódla džělaſche
 Schěra wschednjaza,
 Hromadzhy mјedzik ſej
 Pilna hospošća.

Ψyschny prósnič wužmja šo
 Próznej džělačžy:
 „Napinašč a pocžišč šo
 Rjane mejſke dny.“

„Žatko, khudna ſuſnicžka,
 Šlupje cžinisch to!
 Hraj a w rejſach wužiwaj
 Radſcho žiwiſeńčko!“

Na to ani njeſykný
 Pežolla ſpoko'na;
 Čeſebi ſyncžo džělaſčę
 Babka ſpěchliwa.

Poſhwari joh' ptacžatko:
 „Pſched n'ej ſhub šo ty!
 Wona ſměje k žiwiſenju;
 Ty b'džesč ſwutleny!“

48. Khlóšća huba — ſpatny kóne.

Paňk bě napſhadł pańcžinu,
 Hlódny wſchón a ſuđi;
 Sſedžo ſadu w ſucžiku
 Zaſaſčę na muđi.

Młoda mucha lětasche
 Prěki pó dlu wó jstwje,
 Phtasche ſej fhłoscheženje
 Čuſčlo, nu chlo pó jstwje.

Pawł ju rjenſo poſtrowi:
 „Witaj, luba dusch'a!
 Eſlódkoh' mijedu nadam eži;
 Kucže polecž, muſchka!“

Muchi rade fhłoscheže ſu,
 Sa fzlodjenſku ſteja,
 Dohru kapku liſaju,
 Sa mijedžikom džeja.

Huj ta fzledna pſchilecži,
 Lestnje wobelhana —
 Sajatej do pawežinſi
 Krej bu wuzyzana. —

Wabja-li cže fhłoscheženſi
 A ſo wo nje drějesch, —
 Ejedžesch bórſh do pažli:
 Schpatnoph' kónza ſnięjesch.

[49. Při mjedowych pomazkach.]

Wo mjedowu pomaſ.u
 Džecži macžer̄ proſchachu.
 Dawno bě 'žno ſa nje džed
 Se ſmječanfa ſežahał měd.
 Kę pežolkam nan ſo naſtají
 Mjedu naſracž ſa džecži;
 Kołeže běchu pežnicžke,
 S mjedžikom ſ nich wonjesche.
 Młode pežolki bórežachu:
 Ehto tón muž chze ſ nožom tu ?
 Sa njoh' njeſkmy nožyłe
 Kubleschko ſej nadobne;
 Wóſk a měd je jeno naſch;
 Bręz wón woboje chze traſch.
 Po próschach a kapczicžach
 Sběrale ſmym w horzyc dnjach,
 A tón ežlowjef na dobo
 Gsměl nam ſebracž na naſchwo ? !
 Njedajmy to ſubicž ſej
 Wot tej rufi rubježnej.
 Do wocžow joh' ſkalajmy —
 Čeſknycž dyrbi ž haný! —
 Stara pežolka ſastroni;
 Četki, to ſo njeſhodži.

Knjeḡ je nam tón ho podač;
 Kólcze ſu džé jeho ſtwar.
 Pedružnicžki w kólcžu ſmý,
 Hlej, a darmo býdlimy,

 A hdyž czechnje ſymicžka,
 Khězku nam wón ſa rýwa.
 Č jeho lipaw ncměle
 Gně ſeže wilke bohate;
 Jeho róži a hrodka
 Paſtwa bě wam dorniwa.
 Psched bacžonom, p'ched myſchu
 Naž wón bjerje na ſedžbu.

 Tuž ſa tajše dobroth
 Č mijedom rad ſo džačujmý.
 Boh je ſtajiš cžlowjeka
 Na ſwěcze tu ſa knjesa;
 Skrežata tež wilke ſu
 Štwor'ene jom' na ſlužbu:
 Hlejče ſonje, howjada
 Wſchitſe jemu robocža;

 Tuž dha tež wý maļuſchke
 Na njeho ſo njehórscheže.
 Wſcho je jeho po prawom,
 Tuž n'ech džedži ſa ſwój dom.

Wón wschał wjazh njevošmje,
 Hacž wam k jědže trjeba je.
 Prawo dachu mjedacžki
 Starej dobrej mudroſcži,
 Dachu nanej wukrawacž,
 Ploſtu ſobu domoj wsacž.
 Szlódkich džecžom namasa
 Pomaskow nět macžerka.
 Wone ſedžo wjeſeſe
 Wupolachu džakowne.
 Lubej wóczžy macžernej
 Eradnje na nje hlaſaſtej,
 A jej ſkowa wutrobne
 Hronjachu jim do dusche:
 „Bože pežolki njech wam ſu
 K powučenju, k ſnamjenju.
 Kaž to Bóh jim kaſał je,
 Wjedu ſtwoje žiſjenje:
 Syncžo ſej a ſpěwajo,
 Bohu k cžescži dželajo.
 Wy tež pěknje ſpěwajcze,
 K Božej cžescži dželajcze!”

50. Serbska Lipa.

Lipa je nam ſerbſki ſchtom,
Towatschka ſa Boži dom,
Luba četa ſerbſkim twžam,
Domſka ſuſzodžinka nam.

Čata hacž njej po mróſu
Mudrje ſ draſtu lětnjeju,
W meji haſle draſcži ſo
E młodej pýchu ſa lěcžo.

Zopjena ma twutrobki,
S nimi luboſež twosjewi;
Hladke, jaſne, kivěcžate
Riwaja nam lubosne.

Lipa, duſča ponižna,
Ssnadne płodži kčenicežla;
Ale to ſu hojerki
Se ſtrowymi lěkami.

Kčěnki lubje wonjeja;
džowki matkež pschilecža,
Nazhdža ſ thch kčenjow ſei
Esłodkej bręcžki mjedowej.

Džěd a wowlka žydotej
 Rad pod lípu selenej;
 Nan a macž tež druhdy tu
 Wodyhchnjetej k žwjatoču.

A hdyž hwěžki hladaja,
 S lípu wětraschke powjeda —
 A ty czichi mótczenasch
 Hnuth pod njej wuspěwasch.

51. Štomík do dešća a po dešću.

Sslonzo žmali bjes kónza:
 Trudna wiža selina,
 Wožmahnjena,
 Wulacžnjenia
 Wocžakuje deschegiza.

Schtomik steji pšchi pucžu
 Čerépo horzu lacžnotu;
 Capró čenom',
 Wuhorjenom'
 Thyssi cžěžnja wutrobi.

Wobnožki wjchě wišaja;
 Horjo thſchi lopjeschka;
 Š horzoh' ſlónza
 Srudnoh' fónza
 Hrošy cžěšna ſuchota.

Zadyn ſpěvačk na wjerjchku
 Njeſahronja ſ poſkoju.
 Kunopacžki
 A wjchě ptacžki
 W khlódku haja něme ſu.

Š došom wichor pſchilecži —
 Blyſtnje ſo a ſahroni.
 Nažedženj,
 Wuþroſchenj
 Deschcz ſo lije ſ mróczeli.

Lažny ſchtomiſ napoja,
 Líſeže ſmyje wot precha.
 Picžai ſythy
 Taſnje ſmythy
 Schtomik wjchón ſo wobnowja.

Lopjenka a haſožki
 Proſčza ſo we radoſcži,

Wožiwojeja,
S džakom steja
K njebju rucžli styknivšči.

Ptačik pſchińdže do wjerſčla,
Džakne hrónčka sanosčha. —
Woſchewjena,
Sradoſcžena.
Noſč tež ty džak, wutroba!

52. Nahuški abo nječasnički.

Kwětka roſeje podžiwna,
Na h u ſ ch k a ji rěkaja,
Zopjenka hlej njerostu
Na hołym ji ſtolpiſu. —
Tu a tam tež ſeleſki
Praja n j e c ž a ſ n i c ž k a ji,
Dokelž ſiwój cžaſh hinaſ ma
Dyžli druhe kwětaſchka;
Saſežě hdyh je ſ druhimi
Hižo kónz po Michali;

Na swóncežk podobny ma kćerén,
 Sybólaty na czerwjeń;
 W łukach kamalutka kće,
 Hdyž ho jéri t našymje,
 Potom hafle w nalecżu
 Szymjo śrawi pod semju.
 Dokelž czaša njedzerži,
 Nježažnicžka praja ji.
 W wschelkich stronach žadna je,
 Něhdzežfuli njerofcže.
 Wówka džěche i holcžatkom
 S hribow nim o lucžki dom.
 Nahusčki tam stejochu
 Hołe w jerym wětsiku.
 Holcžo džyjsche našczežipacž,
 Maržeržy je żobu wjacž.
 Wówka swoła: „Njeſchimaj !
 Někak ho jich njedotkaj !
 Lóžko by jich rjanota
 Giwjeńcžko czi sranila.
 Njewinote ſadža ho,
 Žeda mai u ſmijertneho.
 Njeſkwartny pał njemudrje;
 Bóh je tajke stworil je,

Niž, so býchmij njekedžbni
 Ssebi s nimi schłodžili,
 Čkerje ſebi k hojenju
 Nałoželi s mudroſću.
 Mudry lěkařník je ma
 Sa wužitne ſelicžka,
 Dofelž lěki naſtanu
 S nich pſche wſchelku khorobu.
 Schtóž pač nima wustoja,
 Wostaſ ſo jich božedla!"
 ——————

53. Po styšku radosć.

Esslónzo běſče tójhdij žno
 S njebja wichědnje horilo;
 Lacžny schtomik wutlesche,
 Ssmjercze mrě o nimale.

Hałožki 'mu wiſachu;
 Liscžicžko ſo njehibnu;
 Stonaſche wón stradanj:
 „Esucha kmjercz mje podožy!"
 ——————

Na to wichor pschihna ſo.
W puežach ſ prochom storſajo,
Wbohi ſchtomik tſchaſe che,
Kaž jón ſdrě ſz chzył ſe ſemje.

S tym ſo hiſhcze njestaji:
W ſtok ſo njebjo jaſhmuri;
S čornym kſchidłom mroka
Mahlé ſ dala pſchilecža.

S jaſnym klokom wulecži
S mroka woheń njebeſſi,
Sa tym blyſkom ſborbota
Hara frutoh' hrimanja.

A hlaj, ſ njebja ſacžmitoh'
Boži deſchežik linh ſo,
S rěkami ſo lijesche;
Lačna ſemja pijesche.

Kat wſchě ſchtomu ſrěbachu
Woſchewiſmu njebjeſſu!
Spokoj ſmě jich žadanje,
Kónz to ſmjertne tradanje. —

Wětsik bórsh dodncha —
 Pod njebjom bu czischina —
 Boža ruša wotwiedže
 A dalskim stronam mrózzele.

Mile žlonečko wustupi
 S lubosnymi žměwkami.
 Ehtomik nowe žiwjenje
 We wšchěch žilach cžujesche.

Hałozki ſo ſběhadhu
 Žako rucžki ſ modlenju,
 Bohu miłom' knjesej ſo
 Sa tu pomož džakujo.

54. Rěčka a kwětki.

Rěčka běži wježela
 Schwórkotajo do niſta,
 Gradne hróncežka borboli
 Duzh cžicho pschi ſebi.

Plisčka na nju cžifota:
 „Póh daj dobroh' pucžika !“

Psýschne kwtki na rěcžku
S brjózka lubje kuvaju.

Hdžež ſo ſeŕčka hałožka
We njej kumpa ſelená,
Wona ſchepta majkajo:
„Woſchewjej ſo boženíko!“

A hdžež kamjení na pucžu
Njecha nim o puschätzicž ju,
Wona ſchwórczo poſmvari,
A ſo dale puſoli.

Kwětaschki ſo prascheja:
„Hdže ſo maſch tak ſpěchliwa?
Tak džě khwatacž trjeba njej!
Khwilku ſejhraj ſ nami ſej!“

Wona pěknje woſhroni:
„Cžetki, to ſo njehodži;
Nježměm ſo tu poſomdzicž;
Pſchez mam dale — dale hicž.“

Kwětki rjefnu: „S Bohom dži
Porucžene pucžiki!
Schtóž joh' radu poſlucha,
Teho rad wón pſchewodža“.

55. Muchorizny.

Na hórzy w hajku brěsowym
Sso hríby šmějachu,
Se hlóječku phschne cžećwjenej
Na bělym stolpiku.

Te stolpiki kaž ſlěboro,
Te hlóječki pupurſie,
A drobne hwězki ſlěborne
Na kwětlym purpurje.

Je nadejdě tam Hanicžka,
To malke holicžo;
Te rjane hríby pišone
Gi spodobachu ko

Do běleho ſej rubjeſchka
Tich rucže nosběra.
„Hdyž pſchinjeſu je macjeržy,
Mi budže wjeſela.“ —

„Ach lubſcha maczi, hladajče,
Echto njeſu w brěmjeschku!
Te klanbi ſejińče k wjecžeri;
Te wěſcze dobre ſu!“ —

„Ně, džěcžo! Muchorišny jěscž,
 To njeje sa ludži.
 Wot týchle fal'chnych rjanusčlow
 My wumrěcž dyrbjeli!““

Macž rosskolsba jich něotre
 A sdr̄ebi do cžrjopa,
 A s mlokom potom se žlódkim
 Te čžwicžki počlumpa.

W ſteček jena mucha pschilecža,
 Wjaz' druhich fa njej 'ſchcže —
 To běſche nuſne lisanje
 A ſchwatne zyzanje.

Pak bórfy cžělka ſmorjene
 Te muchi ležachu,
 Kíž běchu do ſo ſrěbaše
 Tu juſchku jědo tu.

„Toč masč!“, macž nětko powucži,
 „Kaf rjanoseč wujeba!
 Najrjen'cha flanka druhdy je
 Čhtó wě kaf jědojta!““

**56. Kača kwětka abo žabjaca kwětka
abo kak hišće hinak?**

Wějsk̄ prajic̄ mi to kwětaschko,
Riž pschi rěczkach rad kměwka ſo ?

Je małuschkę a poniżne,
Na wložnym brjóžku ſaſcžete.

Njej běle porno liliji,
Niz czerwjenie kaž małojcžki;

Jo módre Bóh je ſmolował,
Mu wutrobicžku žoſtu dał;

Hlaj, módrí ſo kaž njebjeſza,
Hdnyž milke na ſení hladaja;

Ta wutrobicžka ſwěcži ſo
Kaž ſlotej hwěžki ſwětleschko,

A ſchere plischi na brjóžku
Gi do wóczkow rad ſukaju. —

Tvhk̄ kwětkow holcžki ſchcžipawſchi
S nich napletuja wěnuschi,

Te do ſchflicžkow ſej połoža,
Je wschednje ſ wodu wokſchewja.

Tak hiſcheže doſhe thdženje
Gim tajki wěncžik mlódný ſeje.

Tež kladu tajke wěnaschki,
 Hdźež njebočicžki lubuschk spi,
 Hdźež bratsik abo žotſicžka
 Tam cžiche ſmijertne lóžko ma.
 A hdźež je wěncžik ſložilo
 Tu na rovčk želne holicžo,
 Gow potom rucžy sthknwſhi
 "Schče wotčenash ſo pomodli,
 A prjedvžli ſaž wotsal dže,
 We ſwérnej duſchžy poſdvhchnje:
 „Spi derje w sbóžnym měrje tu,
 Hacž Bóh cže ſbudži ſ živjenju —
 Cži ſpožcž wón ſ-njebju=ſtaſwanje —
 Ja nihdž njesapomnju cže!"
 Wěſch nětk to mјeno ſwětaschka,
 Niž njesabycze wupraja?
 Niž ſ módrej barbu ſwérnoſcze
 Maſz wucži ſwérne pomnjenje?
 To ſnamjo njesapomnjenja
 Ma mјeno: Njeſa pomnicžka!

57. Husaca kwětka.

Ssítěhi ſo minyču;
Wětſicžki liwke du;
Trawicžki młoduſchke
Kuſaja ſe ſemje.

Kwětka ta huſaza,
Prjedy wſchēch wuſpana,
Wjeſela wotucži,
K njebjeſkam fuſoli.

Nóžku ma ſelenu,
Bělu ma krónicžku ;
Czerwjenia kromicžka
Krónicžku wudebja.

Mopischt jej na hloſvežby
Ezwěcži ſo ſlotojty.
Kwětaſchť ſo ſměwfoli
Ponižny w rjanoscži.

Holcžata rjanuſchke,
To njech wam ſ wucžbu je !
Luboſnje kczějaze
Budźcze tež ponižne !

58. Truskalca.

W hajku ferjaschě truskalcži
 Sačzě w młodej rjanoscži:
 Něžna běla hwězdžicžka,
 Slote wóczko woßrjedža.

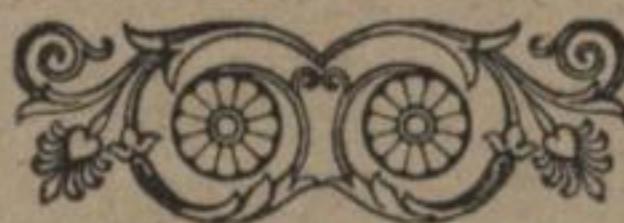
Po knjejsku ji sesda ſo:
 Majrjeńsche ſym rjanuschko,
 Hordžikojta stejesche —
 Hwěžka ſ wóczkom wotpadže.

Hoła hlóježka ſelena
 Stuli ſo pod ſopjeschka,
 Hańbicžinka poħroni:
 „Prawje ſo je stało mi“.

Hlóježku nětko ponížnu
 Sslónčne pruhi phtachu,
 Purpur nadvhachu ji;
 Licžko ſo ji ſcžerwjeni.

S wonowjenej rjanotu
 Ekhowa duschku ponížnu;
 Njesdacžiwa ūkaschě,
 Komu ſežini wjefzele.

W hajku džěſčę Madlenka,
Kiwny rjana truskalza:
„Hölzka, daj mje macžeri;
To ju pěknje ſwježeli!”

Čišć Smolerjec knihičceńje a knihaŕnje,
zap. družstwo z wobmj. ruk., w Budyšinje.

